

คู่มือประกอบการศึกษา

หมวดวิชาที่ ๓

ปฏิบัติการทางทหาร

หลักสูตรวิทยาลัยการทัพเรือ

กองวิชาสงครามทางเรือและวิชาทหาร

ฝ่ายวิชาการ

สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง

พ.ศ. ๒๕๕๙

บันทึกการเปลี่ยนแปลง/แก้ไข

ลำดับที่	รายการแก้ไข	วตป.ที่แก้ไข	หน่วย/ผู้แก้ไข	หมายเหตุ

คำนำ

คู่มือประกอบการศึกษา หมวดวิชาปฏิบัติการทางทหารฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นโดยสอดคล้องกับประมวลการศึกษาของหมวดวิชาดังกล่าว ของหลักสูตรวิทยาลัยการทัพอเรือ ที่ ทร. ได้อนุมัติใช้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการศึกษาของ “นักศึกษา” รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยจะเป็นการแนะนำในรายละเอียดเพิ่มเติมจากประมวลการศึกษา เพื่อให้ทราบถึง ความสำคัญ ความมุ่งหมาย ขอบเขตการศึกษา วิธีดำเนินการศึกษา และคำแนะนำอื่นๆ ที่สำคัญ อันจะช่วยให้การศึกษาบรรลุถึงความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ตามแนวทางการศึกษาแบบ Active Learning

เอกสารคู่มือประกอบการศึกษานี้ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความทันสมัยอยู่เสมอตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับงานทางด้านวิชาการและวิวัฒนาการด้านอื่นๆ ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และตามคำแนะนำที่ผู้ใช้เอกสารฉบับนี้จะได้กรุณาแจ้งให้กองวิชาสงครามทางเรือและวิชาทหารทราบต่อไป

กองวิชาสงครามทางเรือและวิชาทหาร
ฝ่ายวิชาการ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง
มกราคม พ.ศ.๒๕๕๔

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
คำนำ.....	ก
ความสำคัญและความมุ่งหมายของหมวดวิชาปฏิบัติการทางทหาร	๑
รายละเอียดการศึกษา หมวดวิชาการปฏิบัติการทางทหาร	๓
ตอนที่ ๑ แนวคิดในการปฏิบัติการทางทหาร	๕
หัวข้อวิชา กล่าวนำยุทธศิลป์ (Operational Art)	๖
หัวข้อวิชา การยุทธ์ในระดับการทัพ	๙
หัวข้อวิชา ปัจจัยสำคัญและความประสานสอดคล้องในการดำเนินกลยุทธ์.....	๑๑
หัวข้อวิชา ยุทธศิลป์กับกรณีศึกษาการยุทธ์ที่อ่าวเปอร์เซีย.....	๑๗
หัวข้อวิชา อภิปรายกรณีศึกษาสงครามอ่าวเปอร์เซีย	๑๘
หัวข้อวิชา แนวคิดในการทำสงครามทางเรือ (Naval Warfare Concepts)	๒๐
หัวข้อวิชา อภิปรายแนวคิดในการทำสงครามทางเรือ	๒๒
ตอนที่ ๒ การจัดองค์กรทางทหารและแนวคิดในการใช้กำลังทหาร.....	๒๔
หัวข้อวิชา กฎหมายระหว่างประเทศ.....	๒๕
หัวข้อวิชา กฎหมายทะเล.....	๒๗
หัวข้อวิชา กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการสงคราม	๒๙
หัวข้อวิชา กฎการปะทะ (Rules of Engagement, ROE)	๓๑
หัวข้อวิชา อภิปรายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสงคราม	๓๓
หัวข้อวิชา อภิปรายกฎการปะทะ.....	๓๖
หัวข้อวิชา การจัดองค์กรทางทหาร	๓๘
หัวข้อวิชา หลักนิยมและขีดความสามารถของกองทัพบก.....	๔๐
หัวข้อวิชา หลักนิยมและขีดความสามารถของกองทัพเรือ	๔๑
หัวข้อวิชา หลักนิยมและขีดความสามารถของกองทัพอากาศ	๔๒
หัวข้อวิชา การระดมสรรพกำลังของกองทัพ	๔๓
หัวข้อวิชา ขีดความสามารถของระบบส่งกำลังบำรุงร่วม	๔๔
หัวข้อวิชา หลักการปฏิบัติการร่วม	๔๕
หัวข้อวิชา แนวคิดการปฏิบัติการร่วมของกองทัพบก	๔๖
หัวข้อวิชา แนวคิดการปฏิบัติการร่วมของกองทัพเรือ.....	๔๗
หัวข้อวิชา แนวคิดการปฏิบัติการร่วมของกองทัพอากาศ.....	๔๘
หัวข้อวิชา อภิปรายรวมหลักนิยมและการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทย	๔๙
หัวข้อวิชา เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำการรบ.....	๕๑

หัวข้อวิชา	สงครามข้อมูลข่าวสาร.....	๕๒
หัวข้อวิชา	เทคโนโลยีอวกาศ	๕๔
หัวข้อวิชา	ระบบบังคับบัญชา ควบคุมและสั่งการ (C ⁴ I)	๕๕
หัวข้อวิชา	อภิปรายเทคโนโลยีทางทหาร.....	๕๖

ตอนที่ ๓ การปฏิบัติการทางทหารในเวลาสงบ ๕๘

หัวข้อวิชา	ปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม	๕๘
หัวข้อวิชา	อภิปรายปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม	๖๑
หัวข้อวิชา	การดำเนินการทางการทูตกับการใช้กำลังทางทหาร	๖๒
หัวข้อวิชา	อภิปรายการดำเนินการทางการทูตกับการใช้กำลังทางทหาร	๖๕

คู่มือประกอบการศึกษา หมวดวิชาปฏิบัติการทางทหาร

๑. ความสำคัญ

หมวดวิชาปฏิบัติการทางทหารมุ่งเน้นในการพัฒนาขีดความสามารถของนักศึกษาในการคิดและการตัดสินใจในระดับยุทธการของสงครามต่อเนื่องจากการศึกษาในหมวดวิชาความมั่นคงและหมวดวิชายุทธศาสตร์และนโยบาย ซึ่งเป็นการวางรากฐานในการคิดทางยุทธศาสตร์ การวางแผนทางยุทธศาสตร์ ตลอดจนการกำหนดความต้องการกำลังรบ สำหรับหมวดวิชาปฏิบัติการทางทหารจะเป็นการศึกษาเพื่อวางรากฐานในการคิดทางยุทธการ การวางแผน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรเพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางทหารซึ่งรองรับยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ โดยจะศึกษาถึงขีดความสามารถของเหล่าทัพ หลักนิยมตลอดจนวิธีการใช้ขีดความสามารถเหล่านั้น โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติการร่วมในพื้นที่ปฏิบัติการทางทหาร โดยเฉพาะการปฏิบัติการทางเรือเพื่อให้สามารถตอบคำถามหลัก ๔ ข้อได้คือ

- อะไรคือเงื่อนไขหรือจุดมุ่งระดับยุทธการที่จะต้องบรรลุเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ระดับยุทธศาสตร์ของชาติ

- ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติอะไรบ้างที่จะต้องวางแผนและดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งระดับยุทธการเหล่านั้น
- จะประยุกต์ใช้กำลังรบและเครื่องมืออย่างไรเพื่อให้บรรลุความสำเร็จในลำดับขั้นตอนการปฏิบัติการข้างต้น
- อะไรคือค่าใช้จ่ายในปฏิบัติการแต่ละลำดับขั้นตอนและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

ความสามารถในการตอบคำถามเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นในการศึกษาหมวดวิชาปฏิบัติการทางทหาร

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อให้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และเกิดแนวความคิดในการใช้กำลังทหารรวมถึงการใช้กำลังทางเรือในการปฏิบัติการร่วมกับกำลังอื่นๆ เพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติทั้งยามสงบและยามสงคราม หรือการขัดแย้งกันด้วยกำลังทหาร รวมทั้งให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการนั้นๆ ด้วย

๓. วิธีการศึกษา

ประกอบด้วย

การบรรยาย หมายถึง การศึกษาภาคทฤษฎีหรือหลักการทางวิชาการในชั้นเรียน โดยครูช่วยสอนผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อปูพื้นฐานความรู้หรือเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องแก่นายทหารนักเรียนอันจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการสัมมนา แบ่งกลุ่ม หรือการฝึกปฏิบัติได้ รวมถึงการนำไปใช้งานจริงในการปฏิบัติราชการต่อไป

การสัมมนา หมายถึง การศึกษาเป็นกลุ่มหรือเป็นคณะหรือเป็นการประชุมทั้งชั้นเรียนร่วมกับคณะผู้อภิปรายที่มีความรู้ และประสบการณ์ในเรื่องที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือเรื่องที่น่าสนใจ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความ

คิดเห็น ทบทวนความเข้าใจ หรือศึกษาลึกลงในรายละเอียดที่จะเป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาและการปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีการจัดทำเอกสารส่งอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มสัมมนา และมีการแลกเปลี่ยนผลรวมในชั้นเรียน

การอภิปรายรวม หมายถึง การทำงานเป็นส่วนรวมในชั้นเรียน ด้วยการอภิปรายโดยอยู่ในความควบคุมของอาจารย์ เพื่อทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในหัวข้อวิชานั้นๆ อันจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น โดยผู้ร่วมอภิปรายมีเสรีในการออกความคิดเห็นในการถกแถลงปัญหาต่างๆ ซึ่งอาจมีหรือไม่มีข้อยุติในการแก้ปัญหาต่างๆ ก็ได้

การอภิปราย หมายถึง การแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายโดยอยู่ในความควบคุมของอาจารย์ ในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในหัวข้อวิชานั้นๆ อันจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น โดยผู้ร่วมอภิปรายมีเสรีในการออกความคิดเห็นในการถกแถลงปัญหาต่างๆ ซึ่งอาจมีหรือไม่มีข้อยุติในการแก้ปัญหาต่างๆ ก็ได้ สำหรับผลงานที่ได้นั้นอาจมีทั้งการจัดทำเป็นเอกสารและการแลกเปลี่ยนผลรวมในชั้นเรียน

ค้นคว้า หมายถึง ชั่วโงมการศึกษาที่มีไว้ให้นายทหารนักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเองจากเอกสารประกอบการบรรยาย เอกสารประกอบการศึกษา คู่มือ ตำรา หรือสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ เพื่อศึกษาลึกลงในรายละเอียด จากงานที่ได้รับมอบหมายหรือเตรียมข้อมูลสำหรับการสัมมนา การแบ่งกลุ่มหรือการฝึกปฏิบัติต่างๆ โดยใช้ห้องสมุดและระบบสารสนเทศของ สรส.เป็นหลัก สำหรับการออกไปค้นคว้าข้อมูลยังหน่วยงาน สรส. นั้นจะต้องได้รับอนุญาตจากทางโรงเรียนก่อน

๔. คำแนะนำ

๔.๑. การสัมมนาถือว่าเป็นหลักของการศึกษาแบบ Active Learning การสัมมนาจะได้ผลดีมีผลมาจากนายทหารนักเรียนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและประสบการณ์กันอย่างกว้างขวาง เปิดเผย ไม่มีอคติ และอยู่บนพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎี การสัมมนาที่ประสบความสำเร็จคือการสัมมนาที่ผู้ร่วมสัมมนาได้รับความรู้เต็มเปี่ยมภายหลังเสร็จสิ้นการสัมมนา และเป็นการสัมมนาซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มีคำถามมากมายโดยได้เตรียมการมาอย่างดีและผู้เข้าร่วมส่วนมากกลับออกไปพร้อมกับความรู้ความเข้าใจใหม่ๆ หรือแนวความคิดที่ทำให้เกิดคำถามเพิ่มขึ้น องค์ประกอบ ๓ สิ่งที่ทำให้การสัมมนาประสบความสำเร็จคือ การเตรียมการของผู้เข้าร่วมสัมมนา การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นอย่างอิสระและเปิดเผย และการเปิดใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๔.๒. เอกสารที่กำหนดให้อ่านในแต่ละหัวข้อวิชาเป็นเอกสารจำนวนน้อยที่สุดที่นายทหารนักเรียนจำเป็นต้องอ่านและทำความเข้าใจ เพื่อให้สามารถร่วมสัมมนาได้ในหัวข้อที่กำหนด อย่างไรก็ตามหากสามารถอ่านเอกสารอ่านเสริมอื่นๆ ได้ ก็จะทำให้การสัมมนาได้ผลดียิ่งขึ้น

๔.๓. คำถามต่างๆ ที่กำหนดในแต่ละหัวข้อวิชาไม่ได้มุ่งเน้นต้องการคำตอบที่ถูกต้องแน่นอน หากแต่ต้องการให้นายทหารนักเรียนได้ทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ด้วยการอภิปราย และการถกแถลงกันอย่างกว้างขวาง

รายละเอียดการศึกษา หมวดวิชาการปฏิบัติการทางทหาร

ตอนวิชา, ชุดวิชา, หัวข้อวิชา	เวลารวม		วิธีการศึกษา (จำนวน ชม.)				
	วัน	ชม.	บรรยาย	อภิปรายรวม	อภิปราย	สัมมนา	ค้นคว้า
ตอนที่ ๑ แนวคิดในการปฏิบัติการทางทหาร		๒๕	๑๒		๙		๔
๑.๑ ชุดวิชา ยุทธศิลป์		๑๖	๙		๔		๓
หัวข้อวิชา กล่าวนำยุทธศิลป์		๒	๒				
หัวข้อวิชา การยุทธ์ในระดับการทัพ		๒	๒				
หัวข้อวิชา ปัจจัยสำคัญและความประสานสอดคล้องในการดำเนินกลยุทธ์		๒	๒				
หัวข้อวิชา ยุทธศิลป์กับกรณีศึกษาการยุทธ์ที่อ่าวเลย์เต		๒	๒				
หัวข้อวิชา อภิปรายกรณีศึกษาสงครามอ่าวเปอร์เซีย		๙			๔		๔
๑.๒ ชุดวิชา แนวคิดในการทำสงครามทางเรือ		๙	๙		๙		
หัวข้อวิชา แนวคิดในการทำสงครามทางเรือ		๔	๔				
หัวข้อวิชา อภิปรายแนวคิดในการทำสงครามทางเรือ		๕			๕		
ตอนที่ ๒ การจัดองค์กรทางทหารและแนวคิดในการใช้กำลังทหาร		๖๘	๕๐	๙	๑๒		๙
๒.๑ ชุดวิชา กฎหมาย		๒๘	๑๒	๕	๙		๒
หัวข้อวิชา กฎหมายระหว่างประเทศ		๔	๒	๒			
หัวข้อวิชา กฎหมายทะเล		๔	๒	๒			
หัวข้อวิชา กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการสงคราม		๖	๔				
หัวข้อวิชา กฎการปะทะ		๒	๒				๒
หัวข้อวิชา อภิปรายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสงคราม		๖			๔	๒	
หัวข้อวิชา อภิปรายกฎการปะทะ		๔			๔		
๒.๒ ชุดวิชา หลักนิยมและขีดความสามารถของกองทัพไทย		๑๒	๑๒				
หัวข้อวิชา การจัดองค์กรทางทหาร		๒	๒				
หัวข้อวิชา หลักนิยมและขีดความสามารถของกองทัพบก		๒	๒				
หัวข้อวิชา หลักนิยมและขีดความสามารถของกองทัพเรือ		๒	๒				
หัวข้อวิชา หลักนิยมและขีดความสามารถของกองทัพอากาศ		๒	๒				
หัวข้อวิชา การระดมสรรพกำลังของกองทัพ		๒	๒				
หัวข้อวิชา ขีดความสามารถของระบบส่งกำลังบำรุงร่วม		๒	๒				

ตอนวิชา, ชุดวิชา, หัวข้อวิชา	เวลารวม		วิธีการศึกษา (จำนวน ชม.)				
	วัน	ชม.	บรรยาย	อภิปรายรวม	อภิปราย	สัมมนา	ค้นคว้า
๒.๓ ชุดวิชา การปฏิบัติการรบรวม		๑๒	๘	๔			
หัวข้อวิชา หลักการปฏิบัติการรบรวม		๒	๒				
หัวข้อวิชา แนวคิดการปฏิบัติการรบรวมของกองทัพบก		๒	๒				
หัวข้อวิชา แนวคิดการปฏิบัติการรบรวมของกองทัพเรือ		๒	๒				
หัวข้อวิชา แนวคิดการปฏิบัติการรบรวมของกองทัพอากาศ		๒	๒				
หัวข้อวิชา อภิปรายรวมหลักนิยมและการปฏิบัติการรบรวมของกองทัพไทย		๔		๔			
๒.๔ ชุดวิชา เทคโนโลยีทางทหาร		๑๖	๘		๘		๔
หัวข้อวิชา เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำการรบ		๒	๒				
หัวข้อวิชา สงครามข้อมูลข่าวสาร		๒	๒				
หัวข้อวิชา เทคโนโลยีอวกาศ		๒	๒				
หัวข้อวิชา ระบบบังคับบัญชา ความคุมและสั่งการ (C ⁴ I)		๒	๒				
หัวข้อวิชา อภิปรายเทคโนโลยีทางทหาร		๘			๘		๔
ตอนที่ ๓ การปฏิบัติการทางทหารในเวลาสงบ		๑๖	๘		๘		
๓.๑ ชุดวิชา การปฏิบัติการทางทหารในเวลาสงบ		๑๖	๘		๘		
หัวข้อวิชา ปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม		๔	๔				
หัวข้อวิชา อภิปรายปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม		๔			๔		
หัวข้อวิชา การดำเนินการทางการทูตกับการใช้กำลังทางทหาร		๔	๔				
หัวข้อวิชา อภิปรายการดำเนินการทางการทูตกับการใช้กำลังทางทหาร		๔			๔		
รวม		๑๐๘	๖๐	๘	๒๘		๑๒

ตอนที่ ๑

แนวคิดในการปฏิบัติการทางทหาร

๑. ความสำคัญ

การศึกษาในตอนที่ ๑ มีเป้าหมายเพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจทางทฤษฎีในเรื่อง แนวคิดในการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษา อภิปราย/ถกแถลงรายละเอียดในหัวข้อวิชา ในตอนต่อไป โดยจะศึกษารายละเอียดทางทฤษฎีในชุดวิชายุทธศิลป์ และแนวคิดในการทำสงครามทางเรือ ซึ่งมีความสำคัญต่อ ผบ.หน่วยกำลังรบและฝ่ายเสนาธิการในการวางแผนปฏิบัติการร่วม

๒. ความมุ่งหมาย

- ๒.๑. ให้เข้าใจถึงความสำคัญของยุทธศิลป์และการนำไปประยุกต์ใช้
- ๒.๒. ศึกษาการใช้ยุทธศิลป์ของผู้บังคับบัญชาและฝ่ายเสนาธิการจากการรบในประวัติศาสตร์
- ๒.๓. เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างหลักนิยมปฏิบัติการร่วมและหลักนิยมของเหล่าทัพในเรื่องยุทธศิลป์
- ๒.๔. เข้าใจถึงความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่าง ยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธี ในแต่ละระดับของสงคราม
- ๒.๕. เข้าใจแนวความคิด และขั้นตอนในการทำสงครามทางเรือ รวมทั้งการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับ สถานการณ์ปัจจุบัน

๓. คำแนะนำ

เอกสารที่ต้องอ่านและเอกสารอ่านเสริมที่เสนอแนะในแต่ละหัวข้อวิชาเป็นเพียงความรู้พื้นฐานที่มีความจำเป็นในการศึกษาและการอภิปราย ถกแถลงเท่านั้น ประสบการณ์การทำงานของนายทหารนักเรียน ตลอดจนการศึกษาเอกสารอื่นที่นอกเหนือจากนี้จะช่วยให้การอภิปราย ถกแถลงมีความกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

หัวข้อวิชา กล่าวนำยุทธศิลป์ (Operational Art)

๑. ความสำคัญ

ในหัวข้อวิชานี้จะมุ่งเน้นการศึกษาในเรื่อง กรอบแนวความคิดของยุทธศิลป์ ความเป็นมาและพัฒนาการของยุทธศิลป์ ความสัมพันธ์ต่อเนืองกันของยุทธศิลป์กับยุทธศาสตร์และยุทธวิธี และความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศิลป์และระดับของสงครามซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญเพื่อให้เข้าใจถึงการจัดทำแผนการทัพต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. เข้าใจวิวัฒนาการของยุทธศิลป์

๒.๒. เข้าใจความหมายของ “ยุทธศิลป์”

๒.๓. เข้าใจความสัมพันธ์ต่อเนืองกันของยุทธศิลป์กับยุทธศาสตร์และยุทธวิธี

๒.๔. เข้าใจถึงความสำคัญของการประยุกต์ใช้แนวความคิดทางยุทธศิลป์ในการวางแผนและการใช้กำลังทางทหาร

๓. คำแนะนำ

ศิลปะทางทหารประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ ยุทธศิลป์ และยุทธวิธี ซึ่งทั้ง ๓ องค์ประกอบ ล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน แต่เนื่องจากสภาวะแวดล้อมของการปฏิบัติการทั้ง ทางบก ทางเรือ และทางอากาศมีความแตกต่างกัน ทำให้แต่ละเหล่าทัพต้องศึกษาและเข้าใจในลักษณะพิเศษของข้อแตกต่างเหล่านี้ รวมทั้งได้เกิดหลักการยุทธร่วมขึ้นด้วย ซึ่งจะได้ศึกษากันต่อไป

เขตสงคราม (Theater of war) คือ พื้นแผ่นดิน ท้องทะเล และห้วงอากาศ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการสู้รบในหลักนิยมของสหรัฐฯ หมายถึง พื้นที่ที่ผู้บังคับบัญชาทางทหารได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการสู้รบ ซึ่งเน้นถึงความแตกต่างของความพร้อม หรือความไม่พร้อมของยุทธโศปกรณ์ และการทุ่มเทกำลังเข้าในสงคราม องค์ประกอบหลักของเขตสงครามมีหลายประการ ได้แก่ เป้าหมายของการปฏิบัติการ ยุทธวิธี กำหนดการ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการดำเนินการในเขตสงครามนั้นๆ

องค์ประกอบที่สำคัญทางภูมิศาสตร์ของเขตสงครามได้แก่ ตำบลที่ คุณค่าความสำคัญทางทหาร เป้าหมายในการปฏิบัติการ (ยุทธวิธี ยุทธการ หรือยุทธศาสตร์) ความต่อเนื่องกับการปฏิบัติการอื่น และความสำคัญของการควบคุมบังคับบัญชาการสื่อสาร ส่วนระดับของสงครามจะมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของคู่สงครามที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งตามธรรมดาแล้วจะแบ่งอยู่ใน ๓ ระดับ คือ ระดับยุทธศาสตร์ ระดับยุทธการและระดับยุทธวิธี ในการกำหนดระดับของสงครามนั้น จะขึ้นอยู่กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มต้น ประกอบกับการขยายตัวของพื้นที่และสภาวะแวดล้อมต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติการทางทหาร รวมทั้งขีดความสามารถในการควบคุมบังคับบัญชาทหารด้วย

ระดับของการปฏิบัติการ จะเป็นไปตามความกว้างขวางขององค์ประกอบที่กล่าวแล้ว และพื้นที่ปฏิบัติการ การประสานการปฏิบัติทั้งหมดเข้าด้วยกันจะสร้างความมั่นใจและส่งเสริมขีดความสามารถของผู้บัญชาการรบ ผู้บัญชาการรบที่มีความเข้าใจอย่างแท้จริงในศิลปะของสงคราม จะสามารถเตรียมการ ใช้กำลังและสนับสนุน กองกำลังของตนให้สามารถบรรลุเป้าหมายสุดท้ายได้

การแสดงกำลังทางทหารเป็นส่วนหนึ่งของปฏิบัติการของทหาร ซึ่งมีการนำมาใช้กันทั้งในยามสงบจนถึงยามสงคราม โดยที่รูปแบบของสงครามประกอบด้วย การตั้งรับและการปฏิบัติการรุก ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติ และปริมาณการใช้กำลังทหารที่สามารถใช้ได้ตั้งแต่ขนาดเล็กจนถึงการระดมสรรพกำลังทั้งหมด เริ่มตั้งแต่การระดมสรรพกำลัง การเตรียมการ การวางกำลัง การใช้กำลัง และการสนับสนุน ทั้งการปฏิบัติโดยตรงหรือการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ เพื่อบรรลุผลของสงครามหรือการแก้ไขข้อขัดแย้ง และเป้าหมายของการปฏิบัติการทางทหาร คือการดำเนินการรบหรือการทำสงครามเพื่อเป้าหมายทางยุทธวิธี/ยุทธศาสตร์

การปฏิบัติการทางทหารจะเริ่มขึ้นตั้งแต่การศึกษาขององค์ประกอบของข้าศึก จุดอ่อน จุดแข็ง รวมทั้งขีดความสามารถทั้งปวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องเข้าใจ Center of Gravity (COG) ของข้าศึก เพื่อมุ่งดำเนินการโจมตี หรือทำลายจุด COG นี้ลงให้ได้ อันจะส่งผลถึงการบรรลุเป้าหมายของฝ่ายเรา

นักประวัติศาสตร์หรือผู้นำทางทหารมักพยายามศึกษาประวัติศาสตร์ของสงครามในอดีตเพื่อจะค้นหาหลักการและแนวความคิดต่างๆ ของผู้นำทางทหารที่ประสบผลสำเร็จในอดีต สำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติกรรบในอนาคต ในสภาวะสงครามบ่อยครั้งที่ผู้นำในขณะนั้นต้องตัดสินใจระหว่างความตาย และความอยู่รอดของประเทศชาติ ด้วยเหตุนี้การเตรียมการทั้งปวงเพื่อลดความเสี่ยงต่อความผิดพลาดจึงเป็นภารกิจหลักของผู้นำทางทหาร

นายพลเรือ Mahan ได้เคยกล่าวไว้ว่า “ทฤษฎีและหลักการ ได้มาด้วยการศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นจริงจากประวัติศาสตร์ ดังนั้น ประวัติศาสตร์จึงเป็นผู้สร้างประสบการณ์ใหม่มนุษย์ และความสำคัญมากกว่ากฎเกณฑ์และหลักการอื่นใด”

กองทัพของชาติต่างๆ ศึกษาและยอมรับในพื้นฐานของหลักการสงคราม แม้ว่าจะต้องมีการดัดแปลงและพัฒนาให้เหมาะสมกับลักษณะประจำชาติของตนเอง และเป็นความจำเป็นที่นักการทหารจะต้องรู้ซึ่งถึงหลักการสงครามเหล่านี้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงรูปแบบการปฏิบัติให้เหมาะสมกับตนเอง

หลักการสงครามจะต้องมีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องตามกาลเวลาที่เปลี่ยนไป รวมทั้งต้องมีพัฒนาการควบคู่กันไปด้วย ข้อผิดพลาดและความล้มเหลวต่างๆ ของการปฏิบัติในอดีตมักเป็นบทเรียนที่ควรค่าแก่การศึกษา เพื่อกำหนดหลักการสงครามที่ประสบผลสำเร็จในอนาคต

จากการที่วิวัฒนาการของการใช้กำลังรบเป็นผลมาจากพัฒนาการของสงครามที่ผ่านมา ปัจจุบันจึงมีพัฒนาการของหลักการรวบรวม (Joint Doctrine) คือ Tactical actions, Major operations and Campaigns ซึ่งเราควรจะได้ศึกษากันต่อไป แต่ไม่ว่ายุทธการที่สำคัญ หรือแผนการทัพใดๆ ก็ตาม จะมีจุดมุ่งที่การบรรลุความสำเร็จ หรืออีกนัยหนึ่งคือ การวางแผนยุทธวิธีโดยรวมแล้วจะต้องมั่นใจว่า กำลังรบ และทรัพยากรที่มีอยู่ถูกนำมาใช้อย่างเหมาะสมเพื่อเป้าหมายทางยุทธการหรือทางยุทธศาสตร์ในเขตปฏิบัติการทหารนั้นๆ

ในพื้นที่ฐานของแผนการยุทธ์ หรือแผนการทัพ โดยปกติแล้วจะต้องพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญในทุกแง่มุม ทั้งองค์ประกอบของยุทธ์วิธีและองค์ประกอบของผู้บังคับบัญชา ร่วมกับองค์ประกอบที่มีส่วนสนับสนุนอื่นๆ ทั้งที่เป็นเทคนิคในการปฏิบัติการและความสมบูรณ์ของการเตรียมการด้วย

ในด้านองค์ประกอบของยุทธ์วิธี ซึ่งจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและรูปแบบของสงคราม ได้มีการศึกษาถึง หลักการลวง การรวมกำลัง การโจมตี รวมทั้งหลักการดำเนินกลยุทธ์ต่างๆ เป็นต้น ความสำเร็จของผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับผลการตัดสินใจด้านข้อมูลข่าวสาร การจัดหน่วยและด้านยุทธ์ โดยที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องมีความสามารถในเรื่องของการควบคุมและสั่งการ รวมทั้งต้องมีความสามารถในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาอีกด้วย

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. ภาณุ บุญยะวีโรจ, น.อ., ตำรา "ยุทธ์ศิลป์", กล่าวทั่วไป, หน้า ๑-๔ (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Vego, Milan, Operational Warfare Part I: Fundamental. pp.1-25 (คลังตำรา)

หัวข้อวิชา การยุทธ์ในระดับการทัพ

๑. ความสำคัญ

ในหัวข้อวิชานี้จะเริ่มด้วยการพิจารณาถึงการปฏิบัติการทางทหารในระดับต่าง ๆ และการประยุกต์ใช้ยุทธศิลป์ในการปฏิบัติการเหล่านั้น โดยกล่าวถึงปัจจัยพื้นที่และปัจจัยกำลังรบ (และกล่าวถึงปัจจัยเวลาด้วย แต่น้อยกว่า) จากปัจจัยพื้นที่จะได้นำเสนอแนวความคิดโครงสร้างเขตพื้นที่ปฏิบัติการทางทหาร (Theater structure) เพื่อให้เกิดความเข้าใจการยุทธ์ในระดับต่างๆ

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. เข้าใจถึงความแตกต่างของการปฏิบัติการทางทหารในระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการและยุทธวิธี และยุทธศิลป์มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางทหารในระดับต่างๆ เหล่านี้ได้อย่างไร

๒.๒. เข้าใจโครงสร้างของเขตพื้นที่ปฏิบัติการทางทหารทั้งในยามสงบและยามสงคราม รวมทั้งองค์ประกอบที่สำคัญของโครงสร้างของเขตพื้นที่ปฏิบัติการทางเรือ

๓. คำแนะนำ

ระดับของสงครามมี 3 ระดับหลัก คือ ระดับยุทธศาสตร์ ระดับยุทธการ และระดับยุทธวิธี ในระดับระดับยุทธศาสตร์นั้น อาจแบ่งเป็นระดับย่อย 2 ระดับ คือ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์เฉพาะยุทธบริเวณ แต่นักทฤษฎีทางการทหารบางคนได้แบ่งระดับของยุทธศาสตร์ย่อยออกเป็น ยุทธศาสตร์ระดับปฏิบัติการและ ยุทธศาสตร์ระดับยุทธวิธี

ในแต่ละระดับของสงครามดังที่กล่าวไว้ในข้างต้น จะมีความสัมพันธ์เฉพาะกับระดับการบังคับบัญชา (Command Echelon) อย่างไรก็ตามการกำหนดระดับการบังคับบัญชาจะเป็นไปและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ระดับของสงครามจะมีความสัมพันธ์กับขนาดและขอบเขตของสภาพแวดล้อมของกำลังที่ปฏิบัติการอยู่ และจะถูกจำกัดด้วยขีดความสามารถของระดับการบังคับบัญชานั้น ๆ ในการสั่งการบังคับบัญชาและควบคุมกำลัง

เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติการที่เป็น Major Operation และ Campaign แล้ว จะต้องแบ่งพื้นที่ปฏิบัติการ เพื่อที่จะกำหนดระดับการบังคับบัญชาเข้ากับวัตถุประสงค์เฉพาะที่กำหนดไว้และเพื่อเป็นกรอบสำหรับการจัดการและแบ่งมอบพื้นที่ปฏิบัติการ การปฏิบัติการในสงครามโดยปกติแล้วจะต้องพิจารณารวมเอาพื้นที่ยุทธบริเวณหรือพื้นที่ปฏิบัติการด้วย

ยุทธบริเวณ ในยามสันติอาจไม่ใช่พื้นที่รับผิดชอบทั้งหมดของผู้บัญชาการกำลังรบในยุทธบริเวณแต่อาจจะมีเหลี่ยมทับระหว่างพื้นที่รับผิดชอบสองพื้นที่ ในเหตุการณ์ความขัดแย้งระดับที่มีทั่วโลกนี้ อาจมียุทธบริเวณหลายแห่งในเวลาเดียวกัน ซึ่งยุทธบริเวณเหล่านั้นจะแบ่งแยกออกตามลักษณะภูมิศาสตร์ ลำดับความสำคัญ หรือโครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่ปฏิบัติการในยุทธบริเวณ และ/หรืออาจจัดตามลักษณะ ประเภท และขนาดของปฏิบัติการร่วมและวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุ

ผู้บัญชาการรบในแต่ละพื้นที่ปฏิบัติการ อาจกำหนดยุทธบริเวณย่อยมากกว่าหนึ่งพื้นที่ ภายในยุทธบริเวณรวม และในแต่ละยุทธบริเวณย่อยจะมีผู้บัญชาการรบและเป้าหมายยุทธศาสตร์ย่อยของตนเอง ซึ่งในบรรณสารรวบรวม Joint Public 3-0 ได้วางแนวทางในการจัดยุทธบริเวณและพื้นที่ปฏิบัติการไว้ โดยจะขึ้นอยู่กับลักษณะประเภท และขนาดของปฏิบัติการร่วม และวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุ สำหรับการปฏิบัติการที่มีขอบเขตหรือห้วงเวลาจำกัด ผู้บัญชาการรบร่วมอาจกำหนดพื้นที่ปฏิบัติการร่วม พื้นที่ปฏิบัติการพิเศษร่วม หรือพื้นที่ปฏิบัติการย่อยอื่นๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของยุทธบริเวณ หรือเป็นพื้นที่ปฏิบัติการที่ไม่สัมพันธ์กับพื้นที่อื่น

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. ภาณุ บุญยะวิโรจ, น.อ., ตำรา “ยุทธศิลป์”, บัณฑิตวิทยาลัยทางยุทธการ, หน้า ๔-๑๔ (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Vego, Milan "Levels of Command and Levels of War." pp. 17-26, and "Theater Organization and Structure", and "Theater Physical Features, pp. 109-149 (Operational Warfare NWC 1004)" (คลังตำรา)

หัวข้อวิชา ปัจจัยสำคัญและความประสานสอดคล้องในการดำเนินกลยุทธ์

๑. ความสำคัญ

ในหัวข้อวิชานี้จะทำการศึกษาทฤษฎีและหลักการ โดยมุ่งเน้นในองค์ประกอบของการสงครามระดับยุทธการ (Elements of Operational Warfare) ซึ่งประกอบด้วย การวางกำลัง/การวางกำลังที่ใหม่ (Deployment/Redeployment) ปัจจัยวิกฤติ (Critical Factors) การรวมกำลัง (Concentration) การดำเนินกลยุทธ์ (Operational Maneuver) และจุดผกผันทางการรบ (Culminating Point) รวมทั้งการวิเคราะห์วิธีการในการใช้กำลังรบ (Methods of Combat Force Employment) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติการทางทหาร

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ทราบและเข้าใจความหมายของปัจจัยวิกฤติ (Critical Factors) จุดผกผันทางการรบ (Culminating Point) และจุดศูนย์กลาง (Center of Gravity)

๒.๒. เข้าใจความหมายและรูปแบบของการดำเนินกลยุทธ์ (Operational Maneuver)

๒.๓. เข้าใจความสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ปฏิบัติการทางทหารต่าง ๆ เช่น ความต้องการและความพร้อมของกำลังรบ (Force Requirements and Readiness) การประสานกับฝ่ายเดียวกัน (Allied Relations) ระบบ C⁴I การเคลื่อนกำลังและการดำเนินกลยุทธ์ (Movement and Maneuver) อำนาจการยิง (Fire Power) การป้องกัน (Protection) และการดำรงกำลังรบ (Sustainment)

๒.๔. ทราบและเข้าใจวิธีการใช้กำลังรบ

๒.๕. เข้าใจความแตกต่างระหว่างยุทธวิธี (Tactical Actions) การปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่ (Major Operation) และสงคราม (Campaigns) และความสัมพันธ์กับระดับต่างๆ ของการปฏิบัติการทางทหาร

๓. คำแนะนำ

แก่นแท้ของยุทธศิลป์ คือ การใช้กำลังที่เหนือกว่ากำจัดแหล่งความเข้มแข็งของฝ่ายศัตรู ซึ่งเนื้อหาที่จะกล่าวต่อไปจะเป็นการศึกษาพิจารณาแนวความคิดที่สำคัญต่างๆ ในการวางแผนและใช้กำลังทหารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ทางทหาร

การวางแผนขั้นต้นจะต้องพิสูจน์ทราบปัจจัยวิกฤติ (Critical Factor) ที่เกี่ยวข้องกับกองกำลังของทั้งฝ่ายมิตรและฝ่ายศัตรู คำว่า “ปัจจัยวิกฤติ” นี้ ใช้ในการกล่าวถึงความอ่อนแอที่วิกฤติ (Critical Weakness) และความเข้มแข็งที่สำคัญ (Critical Strength) ของทั้งสองฝ่ายที่มีความขัดแย้งกัน จุดแข็งที่สำคัญ (Critical Strength) คือ ความสามารถประการต่างๆ ที่จำเป็นในการบรรลุวัตถุประสงค์ทางทหารที่กำหนดไว้ จุดอ่อนที่สำคัญ (Critical Weakness) คือ ลักษณะที่สำคัญที่กองกำลังมีไม่เพียงพอที่จะดำเนินการให้ได้ผลตามที่กำหนดไว้ ทั้ง

จุดแข็งและจุดอ่อนที่สำคัญนี้อาจกลายเป็น “จุดอ่อนแหลมวิกฤติ” (Critical Vulnerability) ของกองกำลัง ถ้าเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับจุดศูนย์ดุลย์และเป็นเป้าที่ถูกโจมตีได้ง่าย

การวางแผนและความสำเร็จผลของการใช้กำลังรบ ไม่ว่าจะในระดับสงครามใดก็ตาม ขึ้นอยู่กับการพิสูจน์ทราบ “จุดศูนย์ดุลย์” ของกำลังฝ่ายศัตรูและของกำลังฝ่ายตนเองและพันธมิตรได้อย่างถูกต้อง โดยทั่วไป จุดศูนย์ดุลย์จะหมายถึงแหล่งของความเข้มแข็งรวม ทั้งทางกายภาพและด้านจิตใจ หรือหมายถึงแหล่งของอิทธิพล ซึ่งการลดทอน การทำให้หมดสภาพหรือการทำลายของแหล่งอิทธิพลนี้จะมีผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อขีดความสามารถของกองกำลังทหารในการบรรลุวัตถุประสงค์ทางทหารที่กำหนดไว้ จุดศูนย์ดุลย์ของฝ่ายศัตรูจะต้องถูกทำให้หมดสภาพหรือถูกทำลาย ในขณะที่เราต้องป้องกันจุดศูนย์ดุลย์ของตนเอง เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ทางทหารที่ได้รับมอบหมาย

ความสำเร็จในการรบ ขึ้นอยู่กับการใช้กำลังรบที่เหนือกว่าทุกด้านเข้าด้วยกันอย่างรวดเร็วในเวลาและพื้นที่การรบที่เหมาะสม การปฏิบัติการให้ได้ผลสำเร็จตามเวลาและในพื้นที่ที่ต้องการนั้น จำเป็นต้องดำเนินการเฉพาะต่างๆ หลายประการเป็นลำดับ การดำเนินการนี้รวมถึงการวาง/เคลื่อนกำลังรบ (Deployment) การใช้กำลังรบ (Employment) และการดำรงอยู่ของกำลังรบ (Sustainment)

การวาง/เคลื่อนกำลังรบ (Deployment) คือ กระบวนการเคลื่อนกำลังและยุทธโศปกรณ์ไปยังตำแหน่งเริ่มต้นตามแผน หรือไปยังแนวรบหรือพื้นที่ที่กำหนดไว้ เมื่อเริ่มต้นการปฏิบัติการ การวางแผนจัดกองกำลังให้เคลื่อนเข้าสู่พื้นที่ปฏิบัติการตามเวลาที่เหมาะสม นับเป็นปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จในระดับสงครามที่เหนือขึ้นไป (คือระดับยุทธการและระดับยุทธศาสตร์) ความผิดพลาดในการเคลื่อน/วางกำลังรบในระดับยุทธการหรือระดับยุทธศาสตร์ไม่อาจแก้ไขได้ หรือหากแก้ไขได้ก็จะปฏิบัติการโดยลำบากมาก เมื่อมีการประกาศความเป็นปรปักษ์แล้ว การเคลื่อน/วางกำลังพลจะดำเนินการก่อนการใช้กำลังพลและการดำเนินกลยุทธ์

การใช้กำลังรบทางทหารมักจะเป็นการดำเนินกลยุทธ์ จุดมุ่งหมายสำคัญของการดำเนินกลยุทธ์คือ การเข้าครองตำแหน่งที่จะทำให้อีกกองกำลังเป็นฝ่ายมีเปรียบกว่าฝ่ายศัตรู กองกำลังอาจใช้การดำเนินกลยุทธ์ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ การดำเนินกลยุทธ์จะทำให้การโจมตีจุดศูนย์ดุลย์ของฝ่ายศัตรูทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นไปได้โดยง่าย และยังทำให้การโจมตีความสามารถที่สำคัญต่างๆ ของฝ่ายศัตรู เช่น การส่งกำลังบำรุง การดำเนินการยุทธจัดระดับเป็นระดับยุทธวิธี ยุทธการ และยุทธศาสตร์ ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (คือวัตถุประสงค์ระดับยุทธวิธี ระดับยุทธการ หรือระดับยุทธศาสตร์)

องค์ประกอบที่สำคัญของการสงคราม โดยเฉพาะในระดับยุทธการและยุทธศาสตร์ คือ แนวความคิดเรื่องจุดผกผันทางการรบ (Culminating Point หรือ Culmination) การผกผันนั้นมีทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ ในการรบแบบรุก จุดผกผัน คือจุดที่ฝ่ายโจมตีมีกำลังสู้รบเหลือเพียงพอที่จะดำเนินการโจมตีต่อไป ฝ่ายโจมตีจะหาหนทางบรรลุวัตถุประสงค์ของตนก่อนจะถึงจุดผกผัน ในการตั้งรับจุดผกผันคือจุดที่ฝ่ายรับไม่มีกำลังเพียงพอที่จะป้องกันตนได้สำเร็จ ฝ่ายตั้งรับจะพยายามให้ฝ่ายโจมตีถึงจุดผกผันแล้วโจมตีเมื่อทรัพยากรฝ่ายโจมตีหมดลงและไม่สามารถป้องกันตนเองได้ ความสามารถในการป้องกันไม่ให้ฝ่ายตนถึงจุดผกผันในขณะที่ทำให้ฝ่ายศัตรูถึงจุดผกผัน เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จด้านยุทธการ โดยทั่วไปแล้วจุดผกผันคือเวลาและแหล่งที่ฝ่ายโจมตีต้องหยุดการโจมตี เพื่อปกป้องการได้เปรียบของฝ่ายตน ถ้าฝ่ายโจมตีต้องการหลีกเลี่ยงสูญเสียสิ่งที่ได้มานั้น

สิ่งที่เป็นประเด็นของการผกผัน คือ อำนาจการสู้รบ (Combat Power) และผู้บัญชาการการปฏิบัติการจะต้องกำหนดอำนาจการสู้รบของฝ่ายตน โดยเปรียบกับอำนาจการสู้รบของฝ่ายตรงข้าม

วิธีการใช้กำลังรบ คือ องค์ประกอบที่สำคัญของยุทธศิลป์ ในสหรัฐอเมริกาบรรณสารหลักนิยมต่างๆ จะให้ความสนใจมากกับ การยุทธ (Battle) และ การสงคราม (Campaign) แต่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่ (Major Operations) และเหตุอื่นที่ทำให้ (Major Operation) ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควรนี้มาจากความแตกต่างด้านศัพท์นิยามที่ใช้ แต่ละเหล่าทัพอาจใช้ศัพท์เดียวกันหรือคล้ายกัน ในการกล่าวถึงวิธีการใช้กองกำลังรบต่างวิธีกัน (แตกต่างจากหลักนิยมร่วม) ความแตกต่างของแต่ละเหล่าทัพอาจถึงขั้นที่ศัพท์บางคำไม่เป็นที่รู้จักของเหล่าทัพอื่น ในขณะที่คำบางคำก็ไม่มีคำนิยามอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป หรืออาจไม่มีคำนิยามเลย บ่อยครั้งจะใช้คำศัพท์อย่างกว้างๆ โดยไม่สนใจความหมายที่แท้จริงหรือคำนิยามซ้ำเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป วิธีสมัยใหม่ในการใช้กองกำลังรบเป็นผลจากวิวัฒนาการการสงครามในศตวรรษที่ 19 การบรรลุผลแพ้ชนะของสงคราม (Decisive Battle) เป็นหัวข้อการฝึกและการศึกษาของ “ยุทธวิธี” ในขณะที่ยุทธศาสตร์จะเกี่ยวข้องกับ “Campaign” ในยุคนั้น โดยส่วนใหญ่เหล่าทัพเดียวจะปฏิบัติการรบ (Campaign) แม้ว่าในบางกรณีกองทัพอากาศจะมีส่วนร่วมด้วย (เช่น สงครามประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา Peninsular War Crimean War และสงครามกลางเมืองของสหรัฐอเมริกา)

วิธีการหลักของการใช้กองกำลังรบในยุคนปัจจุบัน คือ Tactical Action (การปฏิบัติการยุทธวิธี), Major Operation และ Campaign คำที่ใช้จะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ทางทหารที่ต้องการบรรลุและขึ้นอยู่กับสายการบังคับบัญชา (Echelon) ที่รับผิดชอบต่อการวางแผน การเตรียมการ และการดำเนินการ ปฏิบัติการยุทธวิธีมักดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธวิธี ในขณะที่ วิธีการหลักที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์และยุทธการในปัจจุบัน คือปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่ Major Operations และ สงคราม Campaigns

ปฏิบัติการยุทธวิธี (Battle, Engagements, Strikes, Attacks etc.) ดำเนินเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธวิธี ทั้งวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์ย่อยในเขตหรือพื้นที่การรบที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติการปฏิบัติการยุทธวิธีจะเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของสงคราม (Major Operation) การปฏิบัติการยุทธวิธีเป็นวิธีการหลักในการใช้กองกำลังรบในบางสมรภูมิ โดยเฉพาะในการโจมตีเส้นทางการค้าทางทะเลของศัตรู และการปกป้องหรือป้องกันเส้นทางการค้าทางทะเลของตนเอง เมื่อดำเนินการยุทธวิธีเป็นระยะเวลาหนึ่งในพื้นที่ทางทะเลหรือห้วงอากาศบางพื้นที่ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธการได้ การปฏิบัติการยุทธวิธีอาจเป็นได้ทั้งการปฏิบัติการเชิงรุกหรือเชิงรับ และจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม (ทางบก ทางทะเล หรือทางอากาศ) การปฏิบัติการในกองทัพสหรัฐอเมริกา คำว่า “Major Operation” ไม่เป็นคำที่ยอมรับหรือเข้าใจกว้างขวางนัก จะใช้คำว่า “Operation” มากและสลับไปมากกับคำว่า Major Operation จนคำว่า “Operation” สูญเสียความหมายที่แท้จริงไป หลักนิยมร่วมของสหรัฐอเมริกาให้คำจำกัดความของ “Operation” ว่าเป็น “การปฏิบัติการทางทหารหรือการดำเนินการภารกิจทหารทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี เหล่าทัพ การฝึก และการธุรการ ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินการทางทหาร (การเคลื่อนกำลังรบ Movement, การส่งกำลังบำรุง การโจมตี การระงับป้องกัน และการดำเนินกลยุทธ์ Maneuver ซึ่งจำเป็นต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของ การรบ Battle หรือ สงคราม Campaign)

คำว่า การปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่ (Major Operation) เป็นคำที่กองทัพบกสหรัฐอเมริกาเริ่มใช้เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่าง การใช้กองกำลังรบเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธการ และการใช้กองกำลังรบเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ล่าสุด คู่มือ FM 3-0 Operation ของสหรัฐอเมริกา (ซึ่งนำมาใช้แทน FM 100-5 Operation ซึ่งเริ่มใช้ในปี 1993) ให้คำจำกัดความ Major Operation ว่าเป็นชุดการปฏิบัติการยุทธวิธี (Battles, Engagements, Strikes) ซึ่งดำเนินการโดยกองกำลังรบต่าง ๆ ของกองทัพเดียวหรือหลาย ๆ กองทัพ ประสานร่วมกันด้านเวลาและพื้นที่ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธการหรือยุทธศาสตร์ในพื้นที่ปฏิบัติการ

โดยกว้างๆ คำว่า Major Operation หมายถึง Battles, Engagement และ Strike และการปฏิบัติการทางยุทธวิธีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดลำดับการปฏิบัติการพร้อมกันในการบรรลุวัตถุประสงค์ การปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่ (Major Operation) มักเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของ การสงคราม Campaign บางครั้งสามารถวางแผนดำเนินการ ปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่ (Major Operation) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ได้ในคราวเดียวในสถานการณ์ที่ต้องการให้สิ้นสุดโดยเร็ว (Short of War) และยุทธบริเวณประเภท Undevelopment หรือ Immature ตัวอย่างของการปฏิบัติการ Major Operation คือ สหรัฐอเมริการุกราน Grenada ในเดือนตุลาคม 1983 (Operation "Urgent Fury") สหรัฐอเมริการุกราน Panama ในเดือนธันวาคม 1989 การปฏิบัติการ NATO ในวิกฤติการณ์การขัดแย้งใน Kozovo ในปี 1999 (Operation "Allied Force")

การปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่ (Major Operation) ต่างจากการปฏิบัติการยุทธวิธี คือ Major Operation จะต้องมีวางแผนเสมอ Major Operation จะเป็นได้ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ และจะเป็นได้ทั้งทางบก ทางทะเล ทางอากาศ และจะใช้กองกำลังใดเป็นหลักขึ้นอยู่กับความมุ่งหมาย เมื่อกล่าวถึงการมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดของเหล่าทัพจะมีการแบ่งแยกการปฏิบัติการเป็นอิสระ (Independent) ปฏิบัติการร่วม (Joint หรือ Multi-Service) และผสม (Combined หรือ Multi-National) การปฏิบัติการ Major Operation แบบ Independent หรือการปฏิบัติการที่ใช้เหล่าทัพใด เหล่าทัพหนึ่งเป็นหลัก การปฏิบัติการ Major Operation แบบร่วมเป็นการปฏิบัติการที่ใช้มากกว่าหนึ่งเหล่าทัพ ในขณะที่การปฏิบัติการ Major Operation แบบผสมเป็นการปฏิบัติการของเหล่าทัพต่างๆ ของประเทศพันธมิตรหรือรัฐสมาชิกผสม การปฏิบัติการ Major Operation สามารถเป็นได้ทั้งแบบร่วมและแบบผสม (เช่น การโจมตีทางอากาศของฝ่ายพันธมิตร ต่อบิรัก ในสงครามอ่าวเปอร์เซีย ปี 1990-1991 และการปฏิบัติการของ NATO ต่อบิรัก ในปี 1999) เมื่อมีการใช้กองกำลังประเภทเดียว การปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่ Major Operation สามารถเป็นแบบผสมโดยไม่จำเป็นต้องเป็นแบบร่วม (เช่น การใช้กองกำลังทางเรือหรือทางอากาศของหลายชาติ)

คำว่า Campaign จะใช้ในวงการทหารสหรัฐอเมริกา โดยหมายถึงการปฏิบัติการทางทหารหลากหลายแบบ กระทั่งกลาโหมและเหล่าทัพต่างๆ จะเข้าใจองค์ประกอบของ Campaign แตกต่างกัน บรรณสารรวบรวม 1-02 (2001) อธิบายว่า Campaign คือชุดการปฏิบัติการทางทหารที่สัมพันธ์กัน โดยมีจุดมุ่งหมายในการบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์หรือยุทธการ ณ เวลา และสถานที่ที่กำหนด บรรณสารรวบรวม 5-0 (1995) อธิบายว่า

Campaign คือ ชุดการปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่ “Major Operation” ร่วม ที่จัดการปฏิบัติการทางยุทธวิธี ยุทธการ และยุทธศาสตร์ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์และยุทธการตามเวลาและสถานที่ที่กำหนด โดยทั่วไป campaign คือชุดการปฏิบัติการ Major Operation (ภาคพื้นดิน ทางอากาศ/อวกาศ ทางเรือ และ กองกำลังพิเศษ) ที่จัดลำดับปฏิบัติการพร้อมเพรียงกันตามเวลาและสถานที่ และมีจุดมุ่งหมายที่จะบรรลุ วัตถุประสงค์ทางทหารทางด้านยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในยุทธบริเวณที่กำหนด (ทั้งที่ประกาศและไม่ประกาศเป็นยุทธบริเวณ) การปฏิบัติการเหล่านี้ดำเนินพร้อมเพรียงกันหรือเป็นลำดับขั้น และดำเนินไปตาม แผนที่ควบคุมโดยผู้บัญชาการยุทธบริเวณ จุดประสงค์ของ Campaign อาจเป็นได้ทั้งเพื่อการรุกและการตั้งรับ ทางภาคพื้นและทางทะเลต่างกันตามสภาพแวดล้อมที่ Major Operation ปฏิบัติการเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจาก ห้วงอากาศไม่สามารถแยกจากยุทธบริเวณภาคพื้นหรือทางทะเลได้ กองทัพอากาศจึงปฏิบัติการร่วมกับเหล่าทัพ อื่นๆ เสมอ

ในสงคราม Campaign หนึ่งจะมีการวางแผนและปฏิบัติการเพียง Campaign เดียว สำหรับแต่ละภัยคุกคามทางยุทธศาสตร์หรือวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ที่ต้องการบรรลุในยุทธบริเวณหนึ่งๆ วัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์โดยเฉพาะในยุทธบริเวณ จะมีองค์ประกอบอื่นๆ นอกเหนือจากองค์ประกอบทางทหาร เช่น ทาง การเมือง การทูต เศรษฐกิจ อุดมการณ์ เชื้อชาติ ศาสนา และจิตวิทยา ดังนั้น แม้ว่าจะมีการกล่าวอ้างกัน อย่างไรก็ตาม ไม่มีเหล่าทัพใดเหล่าทัพเดียวจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ได้ทุกด้านด้วยตนเอง ดังนั้น จะต้องคำนึงรักษาความไว้ซึ่งความสำเร็จทางยุทธศาสตร์ มิฉะนั้นปฏิบัติการ ก็จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ ระบุไว้ได้ทั้งหมด แต่มีได้หมายความว่าเหล่าทัพใดเพียงเหล่าทัพเดียวจะไม่สามารถเป็นกำลังสำคัญในอันที่จะทำ ให้ประสบความสำเร็จได้ เช่น ความสำคัญของกองทัพอากาศในสงครามอ่าวเปอร์เซียในปี 1990-1991 และความ ซัดแย้งในปี 1999

ในทางตรงข้าม ที่เป็นปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม (Military Operations Other Than War (MOOTW) เช่น การต่อต้านผู้ก่อการร้าย หรือการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ จะ ประกอบด้วยชุดการปฏิบัติการยุทธวิธีแบบ Minor หรือ Major มากกว่าจะเป็นชุดปฏิบัติการแบบ Major Operation การปฏิบัติการเหล่านี้จะจัดดำเนินการปฏิบัติการขึ้น เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ในพื้นที่ที่ ผู้บัญชาการยุทธบริเวณมอบหมายให้ปฏิบัติภายในพื้นที่รับผิดชอบของผู้บัญชาการยุทธบริเวณ บางครั้ง Campaign ในการปฏิบัติการอื่นที่นอกเหนือจากการปฏิบัติการทางทหาร โดยเฉพาะการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด และการปราบปรามผู้ก่อการร้าย จะไม่จำกัดอยู่เพียงยุทธบริเวณใดบริเวณหนึ่งเป็นบริเวณเดียว แต่จะ ปฏิบัติการในหลายยุทธบริเวณที่อาจจะมีพื้นที่ติดกันหรือไม่ติดกันก็ได้

แต่ละวิธีใช้กองกำลังรบจะแตกต่างกันอย่างมาก โดยเฉพาะในแง่วัตถุประสงค์ ขนาดและการผสม กองกำลัง ขอบเขตและระยะเวลาการปฏิบัติการ ความแตกต่างที่สำคัญระหว่าง Major Operation และ Campaign คือ วิธีการ “ออกแบบ” การปฏิบัติการ

ความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ๆ จะมีผลกระทบต่อวิธีการใช้กำลังรบในอนาคต การยุทธ Battle และ การใช้กำลัง Engagement อาจจะมีผลสำคัญน้อยกว่าการโจมตี Strike การปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่ Major Operation หรือแบบร่วมผสมอาจกลายเป็นวิธีการสำคัญในการบรรลุวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ในยุทธ บริเวณหนึ่งๆ ในขณะที่ Campaign อาจมีน้อยลง ยกเว้นในกรณีสงครามระหว่างมหาอำนาจ

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. ภาณุ บุญยะวิโรจ, น.อ., ตำรา “ยุทธศิลป์”, องค์ประกอบของการสงครามระดับยุทธการ, หน้า ๒๕-๓๖ และวิธีการในการใช้กำลังรบ, หน้า ๓๗-๔๐ (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Vego, Milan, Operational Warfare NWC 1004; Part V: Stages and elements of operational warfare, pp. 287-370., and Part VI: Methods of combat force employment. pp. 373-409 (คลังตำรา)

หัวข้อวิชา ยุทธศิลป์กับกรณีศึกษาการยุทธ์ที่อ่าวเลย์เต

๑. ความสำคัญ

ในหัวข้อวิชานี้จะได้ทำการศึกษาการยุทธ์ที่อ่าวเลย์เต เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับทฤษฎีของยุทธศิลป์ซึ่งได้ศึกษาท่อนหน้าแล้วนั้น โดยจะทำการวิเคราะห์เพื่อให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจและทักษะในการนำแนวคิดต่างๆของยุทธศิลป์ไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป ทั้งในหัวข้อวิชาถัดไปและการปฏิบัติราชการต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. สามารถวิเคราะห์ปัจจัยพื้นที่ ปัจจัยเวลาและปัจจัยกำลังรบของฝ่ายพันธมิตรและฝ่ายญี่ปุ่นในการยุทธ์ครั้งนี้ได้

๒.๒. สามารถวิเคราะห์ให้ทราบถึงจุดศูนย์ดุล และปัจจัยวิกฤติต่าง ๆ ของทั้งสองฝ่ายได้

๒.๓. สามารถวิเคราะห์การดำเนินกลยุทธ์ ของทั้งสองฝ่ายได้รวมทั้งข้อได้เปรียบและเสียเปรียบของการดำเนินกลยุทธ์เหล่านั้น

๒.๔. สามารถวิเคราะห์จุดผกผันทางการรบ รวมทั้งสาเหตุที่ก่อให้เกิดการผกผันทางการรบดังกล่าวได้

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. The Battle for Leyte Gulf. สำนึกจาก E.B.Potter, Sea Power: A Naval History, pp. 339 – 353 (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Goodrich, David, M., The Leyte Operation NWC 1034A (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา อภิปรายกรณีศึกษาสงครามอ่าวเปอร์เซีย

๑. ความสำคัญ

ในหัวข้อวิชานี้จะให้นักศึกษาทำการศึกษาคารุทธิ์ในสงครามอ่าวเปอร์เซีย ค.ศ.1991 และนำมาวิเคราะห์ร่วมกับทฤษฎีของยุทธศิลป์ เพื่อให้นักศึกษาเกิดทักษะในการนำแนวคิดต่างๆ ของยุทธศิลป์ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. สามารถวิเคราะห์ปัจจัยพื้นที่ ปัจจัยเวลาและปัจจัยกำลังรบของฝ่ายพันธมิตรและฝ่ายอิรักได้

๒.๒. สามารถวิเคราะห์ให้ทราบถึงจุดศูนย์ดุลและปัจจัยวิกฤติต่างๆ ของทั้งสองฝ่ายได้

๒.๓. สามารถวิเคราะห์การดำเนินกลยุทธ์ของทั้งสองฝ่ายได้ รวมทั้งข้อได้เปรียบและเสียเปรียบของการดำเนินกลยุทธ์เหล่านั้น

๒.๔. สามารถวิเคราะห์จุดผกผันทางการรบ รวมทั้งสาเหตุที่ก่อให้เกิดการผกผันทางการรบดังกล่าว

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

แบ่งกลุ่มอภิปรายเป็นคณะ ๔ ชั่วโมง และค้นคว้า ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

คำถามที่ ๑ อะไรคือจุดศูนย์ดุล (COG) ของฝ่ายพันธมิตรและของฝ่ายอิรัก และ COG นี้มีการเปลี่ยนแปลงตามระยะเวลาหรือไม่

คำถามที่ ๒ วิเคราะห์โครงสร้างของเขตปฏิบัติการทางทหารในสงครามครั้งนี้

คำถามที่ ๓ วิเคราะห์การควบคุมบังคับบัญชา (C^2) ของทั้งสองฝ่าย รวมทั้งชี้ให้เห็นจุดเด่นและจุดด้อยของการควบคุมบังคับบัญชาของทั้งสองฝ่าย

คำถามที่ ๔ ทั้งฝ่ายพันธมิตรและฝ่ายอิรักได้นำเอาปฏิบัติการลวง (Operational Deception) มาใช้หรือไม่อย่างไร และด้วยเหตุใด รวมทั้งการปฏิบัติการดังกล่าวมีผลสำเร็จเพียงใด

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. อภิชาติ ธีรธำรง, พล.ท. สงครามอ่าวเปอร์เซีย, การโจมตีทางอากาศ, การโจมตีทางพื้นดิน และบทเรียนจากสงคราม หน้า ๔๔ - ๕๘ (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Extracts from Conduct of the Persian Gulf War, War, NWC 1088. (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา แนวคิดในการทำสงครามทางเรือ (Naval Warfare Concepts)

๑. ความสำคัญ

ในหัวข้อนี้จะเป็นการประมวลแนวความคิด และขั้นตอนการปฏิบัติการของสงครามทางเรือตั้งแต่ ยุคอดีตเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์แนวความคิด หลักการ และพิจารณาไปถึง ผลของสงครามทางเรือ โดยจะใช้สงคราม Falklands/Malvinas เป็นกรณีศึกษาในหัวข้อวิชาต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อให้นักศึกษาได้ทำความเข้าใจกับแนวคิดและขั้นตอนในการทำสงครามทางเรือรวมทั้งการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยพิจารณาถึงปัจจัยและองค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาแผนปฏิบัติการ พิจารณาถึงการปฏิบัติการในการใช้กำลังร่วมนานาชาติ ซึ่งอาจเป็นกำลังหลักของโลกในอนาคต นอกจากนั้น ยังมีจุดประสงค์ให้นักศึกษาเข้าใจถึงผลกระทบของปัจจัยเวลา ความร่วมมือ การเปลี่ยนแปลงของนโยบาย และพัฒนาการของนโยบายที่มีผลกระทบต่อแผนปฏิบัติการทางทหาร

๓. คำแนะนำ

การปฏิบัติการทางทหารในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะต้องเป็นการปฏิบัติการร่วม อย่างไรก็ตามตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของสงครามทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ ก็ยังคงเป็นเอกลักษณ์ของตนเองอยู่เช่นเดิม จากประวัติศาสตร์สงครามทางเรือที่ผ่านมา แนวความคิดในการปฏิบัติการจะมีความสัมพันธ์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ตามสถานการณ์นั้นๆ อยู่เสมอ ดังนั้นในการเตรียมการสำหรับปฏิบัติการทางเรือครั้งต่อ ๆ ไปจึงต้องคำนึงถึงแนวความคิดที่เป็นมาตรฐาน และเข้าใจถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ด้วย รวมทั้งการศึกษาประวัติศาสตร์ของสงครามทางเรือในอดีตที่ผ่านมาจะช่วยให้มีความเข้าใจ และสามารถพัฒนาแนวความคิดให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่างของ ทร.สหรัฐฯ ได้กำหนดแนวคิด “Forward From The Sea” ไว้ในแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ ซึ่งรวมถึงการจัดตั้ง Naval Doctrine Command และจัดทำ Joint Doctrine ด้วย ดังนั้นแนวความคิดในการทำสงครามทางเรือในปัจจุบันจึงมีความซับซ้อน และจำเป็นที่นายทหารเรือจะต้องทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ในหัวข้อนี้จะใช้กรณีการขัดแย้งที่เกาะ Falkland's มาทำการศึกษาถึงการเตรียมการ การวางแผน การปฏิบัติจริง การประยุกต์ใช้ Operational Art ตามสภาพแวดล้อม ทั้งนี้เนื่องจากกรณีขัดแย้งนี้สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบในการปฏิบัติการทางเรือได้อย่างชัดเจน ทั้งการกำหนดวัตถุประสงค์ระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. Gatchel, Theodore L., "Operation Art and Theater Level Decisions During the Falklands/Malvinas Conflict." NWC 1087 (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. สำเนา พลชร, พล.ร.ต., บทเรียนยุทธศาสตร์ทางเรือจากประวัติการสงคราม (คลังตำรา)

๗.๒. สำเนา พลชร, น.อ., สงครามฟอล์คแลนด์ โรงเรียนนายทหารเรือ, ๒๕๓๖ (คลังตำรา)

๗.๓. ปรีชา ศรีวัลย์, สงครามฟอล์คแลนด์ สงครามปัจจุบัน, ๒๕๓๓ (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา อภิปรายแนวคิดในการทำสงครามทางเรือ

๑. ความสำคัญ

ในหัวข้อวิชานี้มีความสำคัญเพื่อให้นักศึกษาสามารถทำการลำดับเหตุการณ์ในสงคราม Falklands ควบคู่ไปกับการทบทวนและวิเคราะห์ตามหลักการและองค์ประกอบต่างๆ ของยุทธศิลป์ โดยเน้นในเรื่องการตัดสินใจและการปฏิบัติของกำลังทั้งสองฝ่าย

๒. ความมุ่งหมาย

- ๒.๑. การให้สามารถทำการวิเคราะห์การตัดสินใจของ ผบ.หรือฝ่ายอำนวยการของหน่วยตามหลักการของยุทธศิลป์
- ๒.๒. ให้เข้าใจผลกระทบของปัจจัยสำคัญต่างๆ ต่อการพัฒนาแผนปฏิบัติการทางทหาร
- ๒.๓. ให้สามารถทำการวิเคราะห์บทเรียนการปฏิบัติการทางทหารในอดีตเพื่อประโยชน์ในการใช้กำลังทางทหารในอนาคต

๓. คำแนะนำ

นักศึกษาจะได้รับการบรรยายทบทวนทั้งแนวความคิดทางยุทธศิลป์ รวมทั้งลำดับเหตุการณ์และการวิเคราะห์เบื้องต้นที่เกี่ยวข้องในหัวข้อวิชาแนวความคิดในการทำสงครามทางเรือ การนำบทเรียนสงคราม Falklands มาศึกษาเนื่องจากสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบในการปฏิบัติการทางเรือได้อย่างชัดเจน

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

แบ่งกลุ่มอภิปรายเป็นคณะ ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

คำถามที่ ๑ เพราะเหตุใดอาร์เจนตินาจึงตัดสินใจบุกยึดเกาะ Falkland และทำไมจึงเลือกปฏิบัติการในเม.ย.1982

คำถามที่ ๒ อาร์เจนตินาได้กำหนด Strategic Objective ใ่ว่างไร และอาร์เจนตินาเข้าใจว่าอะไรคือ COG ของอังกฤษทั้งในระดับยุทธศาสตร์และระดับปฏิบัติการ และ COG นี้ได้เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ในระหว่างสงคราม

คำถามที่ ๓ อังกฤษกำหนด Strategic Objective ใ่ว่างไร และเข้าใจว่าอะไรคือ COG ของอาร์เจนตินาทั้งในระดับยุทธศาสตร์และระดับยุทธการ และ COG นี้มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ในระหว่าง สงคราม

คำถามที่ ๔ ให้นักศึกษาวิเคราะห์การวางแผนปฏิบัติการ และผลกระทบจากการปฏิบัติการจริงของทั้งสองฝ่ายว่าสามารถบรรลุถึง Strategic Objective ที่ตั้งไว้ได้เพียงใด

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. Gatchel, Theodore L., "Operation Art and Theater Level Decisions During the Falklands/Malvinas Conflict." NWC 1087 (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. สำเนา พลชร, พล.ร.ต., บทเรียนยุทธศาสตร์ทางเรือจากประวัติการสงคราม (คลังตำรา)

๗.๒. สำเนา พลชร, น.อ., สงครามฟอล์คแลนด์ โรงเรียนนายทหารเรือ, ๒๕๓๖ (คลังตำรา)

๗.๓. ปรีชา ศรีวัลย์, สงครามฟอล์คแลนด์ สงครามปัจจุบัน, ๒๕๓๓ (ห้องสมุด)

ตอนที่ ๒

การจัดองค์กรทางทหารและแนวคิดในการใช้กำลังทหาร

๑. ความสำคัญ

ในตอนที ๒ จะเป็นการศึกษาในรายละเอียดของการจัดองค์กรทางทหารและแนวความคิดในการวางแผนทางทหารโดยนำหลักการที่ได้ศึกษาในตอนที ๑ มาเป็นพื้นฐาน โดยจะศึกษาเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับสงครามลักษณะเฉพาะ (Cultures) หลักนิยมและขีดความสามารถของเหล่าทัพ ระบบสนับสนุนที่จำเป็นและหลักการในการวางแผนทางทหาร ตลอดจนเทคโนโลยีทางการทหาร ด้วยการฟังบรรยายและการอ่านเอกสารอ่านประกอบเพื่อให้ได้แนวความคิดในการจัดกำลังและการวางแผนปฏิบัติการร่วม/ผสมของกองทัพเรือ

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ให้ทราบถึงกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำสงครามและการปฏิบัติการ

๒.๒. ให้ทราบถึงหลักนิยม ขีดความสามารถและข้อจำกัดของกองทัพไทย ในปฏิบัติการของเหล่าทัพและการปฏิบัติการร่วม

๒.๓. ให้ทราบถึงขีดความสามารถในการระดมสรรพกำลังของไทยในสถานการณ์สงคราม

๒.๔. ให้ทราบถึงเทคโนโลยีทางการทหาร เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาวางแผนและการจัดกำลังรบ

๓. คำแนะนำ

เอกสารที่จำเป็นต้องอ่านและเอกสารอ่านเสริมที่เสนอแนะในแต่ละหัวข้อวิชาเป็นเพียงความรู้พื้นฐานที่มีความจำเป็นในการศึกษาและการอภิปราย ถกแถลงเท่านั้น ประสบการณ์การทำงานของนายทหารนักเรียน ตลอดจนการศึกษาเอกสารอื่นที่นอกเหนือจากนี้จะช่วยให้การอภิปราย ถกแถลงมีความกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

หัวข้อวิชา กฎหมายระหว่างประเทศ**๑. ความสำคัญ**

กฎหมายระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญในการควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้เป็นไป อย่างเสมอภาค ให้เกิดความเป็นระเบียบในประชาคมโลก เกิดสันติภาพ และอยู่ร่วมกันอย่างฉันท์มิตร จึงมี กฎ ระเบียบ และข้อปฏิบัติมากมายที่กำหนดวิธีการปฏิบัติในด้านต่างๆ ระหว่างรัฐ ทั้งที่มาจากจารีตประเพณี และที่มาจากสนธิสัญญาซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างรัฐ อันเป็นที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศที่สำคัญ ซึ่งใช้ปฏิบัติระหว่างรัฐ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบถึงหลักการสำคัญของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้บังคับระหว่างรัฐ ทั้งในส่วนที่เป็นกฎหมาย จารีตประเพณี และกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร อันได้แก่ สนธิสัญญาและข้อตกลงระหว่างรัฐ โดยเฉพาะหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการทางทหาร

๓. คำแนะนำ

นักศึกษาจะได้ทำความเข้าใจกับการนำหลักกฎหมายระหว่างประเทศมาใช้แก้ไขข้อขัดแย้งสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อความเข้าใจในบทบาทและอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศในแต่ละสถานการณ์ว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด โดยเฉพาะหลักกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการทางทหารในด้านต่างๆ ดังนี้

๓.๑. หลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปที่ใช้บังคับในความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ เพื่อให้เกิดความเป็นมิตรที่ดีต่อกัน ได้แก่อะไร

๓.๒. หลักกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการทางทหารเท่าที่มีกำหนดไว้ตามสนธิสัญญาต่างๆ มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้เพียงใด

๓.๓. สถานการณ์ความขัดแย้งที่สำคัญ ซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบันกฎหมายระหว่างประเทศได้เข้าไปมี บทบาทในสถานการณ์เหล่านั้นมากน้อยเพียงใด

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง และอภิปรายรวม ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารของผู้บรรยาย

๖.๒. Robertson, Horace B., Jr. CONTEMPORARY INTERNATIONAL LAW. RELEVANT TO TODAY 'S WORLD? NWC 5002 (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Ian BROWNLIE. PRINCIPLES OF PUBLIC INTERNATIONAL LAW. CLARENDON PRESS, OXFORD, 1982. (ห้องสมุด)

๗.๒. จุมพต สายสุนทร, รศ., กฎหมายระหว่างประเทศ คณະนิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539 (ห้องสมุด)

๗.๓. W.E.BUTLER. THE NON-USE OF FORCE IN INTERNATIONAL LAW. MARTINUS NUHOFF, THE NETHERLANDS, 1989. (ห้องสมุด)

๗.๔. กฎบัตรสหประชาชาติ (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา กฎหมายทะเล**๑. ความสำคัญ**

ในการแสวงหาผลประโยชน์ของประเทศต่างๆ ในปัจจุบัน ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลเป็นจุดหมายสำคัญที่นานาประเทศคำนึงถึง อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความลดน้อยลงของทรัพยากรบนบกที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศได้ การแข่งขันการหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล จึงเกิดขึ้นอย่างมากมาย กฎระเบียบปฏิบัติทั้งหลายจึงเกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมระหว่างกัน ดังเช่นอนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.๑๙๘๒ ซึ่งได้กำหนดอำนาจ หน้าที่ และสิทธิของรัฐ ทั้งในเรื่อง เขตแดนทางทะเล กิจกรรมการแสวงหาประโยชน์และการคุ้มครองป้องกันการละเมิดอำนาจและสิทธิของแต่ละรัฐทางทะเลในเวลาเดียวกัน

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงหลักกฎหมายทะเลที่สำคัญ ซึ่งใช้ในการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติ ทางทะเล โดยเฉพาะในเรื่องอำนาจ หน้าที่ และสิทธิของรัฐชายฝั่งต่างๆ ในการแสวงหาประโยชน์ การควบคุม การบังคับ การปฏิบัติการทั้งหลายทั้งในอาณาเขตน่านน้ำของตนเอง และในอาณาเขตน่านน้ำของรัฐอื่น เพื่อสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในเรื่องผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล และการวางแผนในการคุ้มครอง ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

๓. คำแนะนำ

นักศึกษาจะได้ทำความเข้าใจกับหลักกฎหมายที่สำคัญของกฎหมายทะเลในส่วนที่เกี่ยวกับการ คุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล อำนาจในการบังคับใช้ทั้งในทางกฎหมาย การใช้กำลัง และการลงโทษ ผู้ที่ละเมิดอำนาจและสิทธิของรัฐตนในทะเล ดังนี้

๓.๑. อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ.๑๙๘๒ บัญญัติเรื่องการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลที่สำคัญไว้อย่างไร

๓.๒. หลักกฎหมายทะเลจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติได้อย่างไร

๓.๓. หลักการสำคัญของกฎหมายทะเลได้บัญญัติเกี่ยวกับการปฏิบัติการทางทหารเพื่อการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลได้อย่างไร

๓.๔. ท่านคิดว่าระเบียบปฏิบัติต่างๆ ตามกฎหมายทะเล สามารถนำมาใช้ในการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลให้เกิดประสิทธิภาพได้มากน้อยเพียงใด

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง และ อภิปรายรวม ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารของผู้บรรยาย

๖.๒. อทร.๘๓๐๓ กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล (แจกให้แล้ว)

๖.๓. แนวทางแก้ปัญหาการควบคุมการใช้กฎหมายทะเล, การศึกษาปัญหายุทธศาสตร์และนโยบาย ทร. พ.ศ.๒๕๕๐ (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ศิรภา จำปาทอง, น.อ.หญิง, กฎหมายทะเล ปี พ.ศ.๒๕๓๙ (คลังตำรา)

๗.๒. ร่างคำแปลอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล พ.ศ.๒๕๒๕ (ค.ศ.๑๙๘๒) (คลังตำรา)

๗.๓. Naval Warfare Publication 1-14 M. THE COMMANDER'S HANDBOOK ON THE LAW OF NAVAL OPERATIONS, Chapter 1 and 2 (แจกให้แล้ว)

๗.๔. FINN LAURSEN, TOWARD A NEW INTERNATIONAL MARINE ORDER. MARTINUS NJHOFF, THE NETHERLANDS, 1989. (ห้องสมุด)

๗.๕. KRIANGSAK KITTICHAISEREE, THE LAW OF THE SEA AND MARITIME BOUNDARY DELIMITATION IN SOUTH-EAST ASIA, OXFORD UNIVERSITY PRESS, SINGAPORE, 1987. (ห้องสมุด)

๗.๖. THE LAW OF THE SEA, UNITED NATIONS CONVENTION ON THE LAW OF THE SEA, UNITED NATIONS, NEW YORK, 1983. (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการสงคราม

๑. ความสำคัญ

สงครามเป็นการขัดแย้งถึงขั้นการใช้กำลังทางทหารและอาวุธที่ร้ายแรงระหว่างรัฐ ซึ่งสร้างความเสียหายและผู้คนต้องบาดเจ็บล้มตายเป็นอันมาก ตามความเป็นจริงไม่มีกฎหมายระหว่างประเทศฉบับใดที่ห้ามการทำสงคราม แต่จะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการทำสงครามว่าการทำสงครามอย่างไร จึงจะถือว่าเป็นการทำสงครามที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสาระสำคัญนั้นมีทั้งระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการทำสงคราม และวิธีปฏิบัติทางด้านมนุษยธรรมสำหรับผู้บาดเจ็บ เสียหาย และผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสงครามแต่ได้รับผลกระทบจากสงครามนั้น

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ และระเบียบวิธีปฏิบัติในการทำสงคราม ตลอดจนหลักปฏิบัติทางด้านมนุษยธรรมตามที่กฎหมายกำหนด ในปัจจุบันโอกาสที่จะเกิดสงครามใหญ่ดังเช่นในอดีตที่ผ่านมาไม่มีมากนัก นอกจากการขัดแย้งเล็กน้อยทางชายแดนของแต่ละประเทศในบางโอกาส หรือการขัดแย้งในเรื่องบางสถานการณ์ ซึ่งไม่ถึงขั้นการทำสงครามอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งเป็นเรื่องควรศึกษาถึงหลักกฎหมายสงครามทั้งที่เป็นหลักการที่ปฏิบัติมาแต่ดั้งเดิม และหลักกฎหมายสงครามตามวาระ

๓. คำแนะนำ

นักศึกษาจะได้ศึกษาถึงหลักการปฏิบัติสงครามตามหลักกฎหมาย สงครามตามอนุสัญญากรุงเฮก และหลักการปฏิบัติสงครามทางด้านมนุษยธรรมตามอนุสัญญาต่างๆ ของกรุงเจนีวา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ผู้บาดเจ็บ เหยื่อยศึก ฯลฯ ตลอดจนวิธีปฏิบัติในการปราบปรามการขัดแย้งตามมติของสหประชาชาติ ซึ่งนับเป็นหลักกฎหมายระหว่างประเทศประเภทหนึ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

๓.๑. อะไรคือหลักปฏิบัติในการสู้รบ การใช้กำลังอาวุธ ฯลฯ ตามหลักกฎหมายสงคราม

๓.๒. อะไรคือหลักปฏิบัติในฐานะประเทศเป็นกลางและการปฏิบัติของคู่สงครามต่อประเทศเป็นกลาง

๓.๓. หลักปฏิบัติในเรื่องอาชญากรรมสงคราม, ค่าปฏิกรรมสงคราม มีผลในทางปฏิบัติอย่างไร มีประสิทธิภาพหรือไม่

๓.๔. ข้อมติของสหประชาชาติในเรื่องการปฏิบัติการทางทหารในสถานการณ์ต่างๆ สอดคล้องกับ หลักปฏิบัติตามกฎหมายสงครามหรือไม่

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๔ ชั่วโมง และค้นคว้า ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารของผู้บรรยาย

๖.๒. อทร.๘๓๐๕ กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงคราม (แจกให้แล้ว)

๖.๓. Naval Warfare Publication 1-14 M. THE COMMANDER'S HANDBOOK ON THE LAW OF NAVAL OPERATIONS. Chapters 1 and 2 (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. N.RONZITTI, THE LAW OF NAVAL WARFARE, MARTINUS NUHOFF, THE NETHERLAND, 1998. (ห้องสมุด)

๗.๒. กฎหมายระหว่างประเทศ เอกสารการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ๒๕๒๙ (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา กฎการปะทะ (Rules of Engagement, ROE)

๑. ความสำคัญ

กฎการปะทะนับเป็นแนวทางในการปฏิบัติของหน่วยทหารที่จะช่วยในการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติสำหรับการแยกแยะกรณีและข้อจำกัดต่างๆ ที่อาจต้องเผชิญ ในหัวข้อนี้ จะมุ่งประเด็นถึงมาตรการใช้อาวุธและการโจมตีเป้าหมาย โดยจะศึกษาเพื่อพัฒนาการกำหนดกฎการปะทะของกองทัพเรือต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

- ๒.๑. เพื่อให้เข้าใจถึงหลักการในการกำหนด ROE และมาตรการรองรับ
- ๒.๒. เข้าใจบทบาทของ ROE ในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน
- ๒.๓. การปรับแต่ง ROE ให้เหมาะสมกับหน่วยงานระดับต่างๆ

๓. คำแนะนำ

กฎบัตรสหประชาชาติ และกฎหมายระหว่างประเทศ ปกติจะห้ามการกระทำอันเป็นภัยคุกคาม หรือการใช้กำลังนอกเหนือไปจากการป้องกันตนเอง ดังนั้นในระดับกองทัพของประเทศจะมีการกำหนด ROE เป็นไปในแนวทางเดียวกับกฎหมายระหว่างประเทศ แต่เน้นเฉพาะในการปฏิบัติการทางทหาร

กฎการปะทะในยามสงคราม เป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวหรืออ้างถึงได้เพื่อสิทธิเสรีภาพในการป้องกันตนเองหรือตอบโต้เพื่อการป้องกันตนเองจากศัตรูหรือฝ่ายตรงข้ามซึ่งกำลังจะแสดงตนเป็นศัตรูในระหว่างการประกาศสงครามหรือกรณีพิพาท นโยบายของรัฐจะต้องแสดงให้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งจะชี้ให้เห็นว่าจะสามารถใช้กฎหมาย Law of armed conflict ได้หรือไม่ อีกทั้งในยามสงคราม ROE จะต้องกำหนดข้อห้ามและ ข้ออนุญาตในการใช้อาวุธบางประเภทไว้โดยเด่นชัด อย่างไรก็ตามจากกล่าวไว้ว่า การใช้ ROE จะต้องคำนึงถึงกฎหมาย ข้อบังคับ และกฎหมายระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

การพิจารณากำหนด ROE ในระดับสูงจะต้องนำปัจจัยการเมือง การทูต และข้อเท็จจริงของขีดความสามารถในการปฏิบัติมาพิจารณาประกอบด้วย การกำหนด ROE จะต้องมีความสอดคล้องและตรงกับนโยบายชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร และภารกิจที่ได้รับมอบจากหน่วยงานที่สูงกว่า การจัดทำ ROE มิได้มุ่งหมายเพื่อทดแทนนโยบายหรือยุทธศาสตร์หรือเป็นการอธิบายถึงภารกิจที่จะปฏิบัติ แต่ ROE จะต้องสนับสนุน ภารกิจมิใช่ขัดขวางหรือยับยั้งความสำเร็จของภารกิจ

ในการวางแผนปฏิบัติการ ความเพียงพอของ ROE จะประเมินในขั้นการวิเคราะห์ภารกิจในการประเมินสถานการณ์ของผู้บังคับบัญชาระหว่างการจัดทำคำสั่ง และในทุกะดับของการปฏิบัติการทางทหาร ดังนั้นจึงมีความสำคัญมากที่ผู้บังคับบัญชาและคณะวางแผนจะต้องให้ความสำคัญและกำหนด ROE ให้มีความกระชับและมีความเหมาะสม

ในส่วนของกองทัพเรือและหน่วยปฏิบัติทางยุทธการ ได้มีการกำหนด ROE ไว้ในระดับหนึ่ง ซึ่งมักจะมีข้อโต้แย้ง และมีปัญหาในการตีความหมายของผู้ปฏิบัติอยู่เสมอ ดังนั้นจึงควรที่นักศึกษาจะได้ทำความเข้าใจและพัฒนาการกำหนด ROE ของ ทร. ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๔ ชั่วโมง และค้นคว้า ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. Rules of Engagement in Maritime Operations (แจกให้แล้ว)

๖.๒. Naval Warfare Publication 1-14 M. THE COMMANDER'S HANDBOOK ON THE LAW OF NAVAL OPERATIONS. Chapter 1 and 2 (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ร่างกฎการใช้กำลังของกองทัพไทย พ.ศ.๒๕๔๕ (แจกให้แล้ว)

หัวข้อวิชา อภิปรายกฎหมายที่เกี่ยวกับการสงคราม

๑. ความสำคัญ

การอภิปรายในหัวข้อวิชานี้ จะมุ่งเน้นการศึกษาและการวิเคราะห์ในเรื่องกฎหมายสงคราม ความสัมพันธ์ระหว่าง Military necessity, Proportionality และ Humanity รวมทั้ง การพิจารณาเลือกเป้าหมายและการเลือกใช้อาวุธที่เหมาะสมตามกฎหมายระหว่างประเทศ

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อการศึกษาและวิเคราะห์ถึงการปฏิบัติตามหลักกฎหมาย การใช้สิทธิประโยชน์รวมทั้งผลประโยชน์ ที่ได้จากกฎหมายระหว่างประเทศและขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการสงคราม

๓. คำแนะนำ

๓.๑. ในสงครามอ่าวเปอร์เซีย เมื่อ ๒๕ ม.ค.๓๔ กองทหารอิรักได้ปล่อยน้ำมันดิบจำนวนมากลงสู่อ่าวเปอร์เซีย โดยมีเจตนาที่จะขัดขวางการปฏิบัติการการยกพลขึ้นบกของกองกำลังนาซาติที่ท่าสงครามซบไล่ อิรักออกจากคูเวต ประธานาธิบดี จอร์จ บุช แห่งสหรัฐฯ ได้แถลงประณามการกระทำดังกล่าวของอิรัก ขณะเดียวกัน อิรักส่งหนังสือไปยังองค์การสหประชาชาติ กล่าวหาสหรัฐฯ ว่าเป็นต้นเหตุที่ทำให้น้ำมันดิบไหลลงสู่อ่าวเปอร์เซีย จากการที่ฝูงบินสหรัฐฯ ที่ระเบิดเรือบรรทุกน้ำมันของอิรักในอ่าวเปอร์เซีย ต่อมาในวันที่ ๓๐ ม.ค.๓๔ รัฐมนตรีฝ่ายสิ่งแวดล้อมขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจโพ้นทะเล ๒๔ ประเทศ ได้ออกแถลงการณ์ประณามอิรัก ที่เจตนาปล่อยน้ำมันดิบลงสู่อ่าวเปอร์เซีย โดยระบุว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นอันตรายต่อสภาพนิเวศวิทยาของอ่าวเปอร์เซีย

๓.๒. ในสงครามอ่าวเปอร์เซีย นอกจากอิรักจะใช้การปฏิบัติการทางทหารแล้ว อิรักยังเรียกร้องให้ชาวมุสลิมทั่วโลกก่อการร้ายในประเทศตะวันตกและที่อื่นๆ เพื่อตอบโต้การที่พันธมิตรโจมตีอิรัก ซึ่งปรากฏว่ามีการก่อการร้ายเกิดขึ้นหลายแห่ง ขณะเดียวกันอิรักได้นำเชลยศึกฝ่ายพันธมิตรที่จับกุมได้ มาโฆษณาชวนเชื่อผ่านทางสื่อมวลชน มีการทรมานเชลยศึกและขู่ที่จะนำเชลยศึกไปไว้ยังที่มั่นสำคัญต่างๆในอิรักเพื่อกันการโจมตีที่มั่นดังกล่าวจากฝ่ายพันธมิตร ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้ได้รับการประณามและต่อต้านจากฝ่ายพันธมิตรมากกว่า ละเมิดอนุสัญญาเจนีวา ว่าด้วยการดูแลเชลยศึก แต่อิรักก็ไม่สนใจ

๓.๓. ใน ๓ มี.ค.๓๔ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้รับรองมติที่กำหนดเงื่อนไขต่างๆ สำหรับการหยุดยิงในอ่าวเปอร์เซีย มติดังกล่าวกำหนดให้อิรักเร่งดำเนินการเพื่อปล่อยตัวเชลยศึกทั้งหมด รวมทั้งชาวคูเวตและชาวต่างชาติที่ถูกควบคุมตัวไว้ทันที ตลอดจนคืนอัฐิทหารพันธมิตรที่เสียชีวิตในดินแดนอิรัก นอกจากนี้อิรักต้องรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศเรื่องการชดเชยค่าเสียหายที่เกิดจากสงครามทั้งในคูเวตและที่อื่นๆ ตลอดจนทรัพย์สินของคูเวตที่อิรักยึดได้และช่วยฟื้นฟูบูรณะคูเวตด้วย

๓.๔. จากกรณีปัญหาโคโซโว ได้มีการเรียกร้องให้ส่งตัวนาย สโลโวตัน วิลเซวิช ผู้นำของสาธารณรัฐยูโกสลาเวีย ไปให้ศาลอาชญากรรมสงครามระหว่างประเทศพิจารณา ในฐานะที่ทำให้เกิดการสังหารชาวอัลบาเนียในโคโซโวไปเป็นจำนวนมาก จนเรียกได้ว่า เป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์นั้น

๓.๕ กรณีที่ประเทศสหรัฐฯ ได้เป็นผู้นำในการทำสงครามต่อต้านการก่อการร้ายในการกวาดล้างกลุ่มตาลีบันและอัลกออิดะห์ในประเทศอัฟกานิสถาน แล้วได้มีการนำตัวผู้ต้องสงสัยไปกักขังไว้ในอ่าวกวนตานาโมประเทศคิวบา โดยส่วนใหญ่จะเป็นการกักขังโดยไม่มีการตั้งข้อกล่าวหาและเรียกผู้ถูกขังเหล่านี้ว่า “Detainee” นอกจากนี้ยังมีการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ต่อผู้ถูกกักขัง รวมทั้งยังได้มีการเรียกร้องทั้งจากภายในและภายนอกประเทศให้ปิดค่ายดังกล่าว

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

แบ่งกลุ่มอภิปรายเป็นคณะ ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

คำถามที่ ๑ จากการศึกษาสถานการณ์ในข้อ ๓.๑

๑.๑ การปล่อยน้ำมันดิบของอิรัก เป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ ตามข้อกล่าวหาขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจไหมอย่างไร

๑.๒ การที่ฝูงบินสหรัฐฯ ทิ้งระเบิดเรือบรรทุกน้ำมันของอิรักในอ่าวเปอร์เซีย ตามข้อกล่าวหาของอิรัก เป็นการกระทำที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายสงครามหรือไม่

๑.๓ ในการปฏิบัติการทางทหารมีข้อกำหนดเกี่ยวกับภัยคุกคามต่อสภาพนิเวศวิทยาหรือสิ่งแวดล้อมไหมอย่างไร

๑.๔ การปล่อยน้ำมันดิบของอิรักก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายระหว่างประเทศอย่างไรบ้างหรือไม่

คำถามที่ ๒ จากการศึกษาสถานการณ์ในข้อ ๓.๒

๒.๑ การปฏิบัติการก่อการร้าย ถือเป็นวิธีการหนึ่งที่กำหนดให้ทำได้ในสงครามตามหลักกฎหมายสงครามหรือไม่

๒.๒ ใครบ้างที่ถือว่าเป็นเชลยศึก

๒.๓ อะไรคือสาระสำคัญของอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยการดูแลเชลยศึก

คำถามที่ ๓ จากการศึกษาสถานการณ์ในข้อ ๓.๓

๓.๑ จงอธิบายวิธีการปฏิบัติต่อเชลยศึก ตามหลักมนุษยธรรม

๓.๒ อะไรคือหลักกฎหมายที่ใช้ปฏิบัติในเรื่องการชดเชยค่าเสียหายที่เกิดจากสงคราม

๓.๓ จงอธิบายหลักการเกี่ยวกับค่าปฏิกรรมสงคราม ตามหลักกฎหมายสงคราม

คำถามที่ ๔ จากการศึกษาสถานการณ์ในข้อ ๓.๔

๔.๑ ศาลอาชญากรรมสงครามระหว่างประเทศคืออะไร

๔.๒ บทบาทที่สำคัญของศาลอาชญากรรมสงครามระหว่างประเทศ

- ๔.๓ นาย วิลเฮ็วค อยู่ในฝ่ายของผู้ต้องหาในฐานะอาชญากรสงครามหรือไม่
- ๔.๔ อำนาจในการบังคับของศาลอาชญากรสงครามระหว่างประเทศต่างกับศาลยุติธรรมระหว่างประเทศอย่างไร
- คำถามที่ ๕ จากการศึกษาสถานการณ์ในข้อ ๓.๕
- ๕.๑ จงอธิบายถึงเงื่อนไขการได้รับสถานะเป็นเชลยศึกและวิธีการปฏิบัติต่อเชลยศึก
- ๕.๒ ผู้ที่ถูกกักขังในค่ายกวนตานาโม อยู่ในฐานะที่ถือว่าเป็นเชลยศึกหรือไม่
- ๕.๓ เหตุใดสหรัฐฯ จึงนำผู้ต้องสงสัยดังกล่าวไปกักขังไว้ที่อ่าวกวนตานาโม
- ๕.๔ การปฏิบัติต่อผู้ถูกกักขังในค่ายกวนตานาโมกับการปฏิบัติต่อผู้ถูกกักขังในค่ายอาบูกาฮิบในประเทศอิรัก ของสหรัฐฯ มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
- ๕.๕ ในการปฏิบัติการณ์ก่อการร้าย ควรนำกฎหมายใดมาปรับใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมแก่กรณี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

- ๖.๑. อทร.๘๓๐๕ กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสงคราม (คำแปล โดย น.อ.ชานินทร์ ลีลานนท์ และ ร.ต.หญิง มธุศร เลิศพานิช แจกให้แล้ว)
- ๖.๒. Naval Warfare Publication 1-14 M, THE COMMANDER'S HANDBOOK ON THE LAW OF NAVAL OPERATIONS, Chapters 1 and 2 (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

- ๗.๑. N.RONZITTI, THE LAW OF NAVAL WARFARE. MARTINUS NUHOFF, THE NETHERLAND, 1998. (ห้องสมุด)
- ๗.๒. กฎหมายระหว่างประเทศ เอกสารการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ๒๕๒๙ (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา อภิปรายกฎการปะทะ (กฎการใช้กำลัง)

๑. ความสำคัญ

ในหัวข้อวิชานี้จะให้ให้นักศึกษาได้อภิปรายถึงข้อจำกัดต่างๆ ในการใช้อาวุธและการโจมตีเป้าหมาย หลักการกำหนด ROE และความสัมพันธ์กับการวางแผน

๒. ความมุ่งหมาย

- ๒.๑. เพื่อให้เข้าใจถึงหลักการในการกำหนด ROE และมาตรการรองรับ
- ๒.๒. เข้าใจบทบาทของ ROE ในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน
- ๒.๓. การปรับแต่ง ROE ให้เหมาะสมกับหน่วยงานระดับต่างๆ

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

แบ่งกลุ่มอภิปรายเป็นคณะ ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

คำถามที่ ๑ หลักการทั่วไป

- ๑.๑ เหตุใดจึงต้องมีการกำหนด ROE และอะไรคือคำจำกัดความของ ROE
- ๑.๒ องค์ประกอบทั้ง ๔ ที่ต้องนำมาพิจารณาในการกำหนด ROE ประกอบด้วยอะไรบ้าง ?

ท่านจะอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง ๔ อย่าง ได้อย่างไร

๑.๓ การกระทำที่เป็นข้าศึก (Hostile Act) และเจตนาที่เป็นข้าศึก (Hostile intent) คืออะไร ขอให้ท่านอธิบายโดยสังเขป พร้อมยกตัวอย่างจากประสบการณ์ของท่าน และในความเห็นของท่านนั้น ทั้งสองกรณีนี้ต่างกับการยั่วยุหรือไม่ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบความเห็น

คำถามที่ ๒ การป้องกันตนเอง (Self-Defense)

๒.๑ การป้องกันตนเองทั้ง ๓ ระดับ ได้แก่ การป้องกันตนเองของชาติ (National Self-Defense) การป้องกันตนเองของหน่วย (Unit Self-Defense) และการป้องกันตนเองของบุคคล (Individual Self-Defense) คืออะไร และสิทธิป้องกันตนเองในระดับต่าง ๆ ควรอยู่ในอำนาจของใคร

๒.๒ Self-Defense Pursuit ต่างกับ Hot Pursuit อย่างไร พร้อมทั้งยกตัวอย่างกรณีการใช้สิทธิป้องกันตนเองในลักษณะนี้

คำถามที่ ๓ ROE ต่างประเทศ

๓.๑ ROE ของต่างประเทศทุกข้อจะกำหนดจากเป้าไปหาหนัก ขึ้นตอนจากเป้าไปหาหนักนั้น มีความสัมพันธ์กับระดับความขัดแย้งอย่างไร

๓.๒ ROE ของต่างประเทศ โดยทั่วไปมี ๓ ประเภท คือ ประเภทที่ ๑ เป็นคำสั่งนโยบายยืน ประเภทที่ ๒ เป็นข้อ ๆ และประเภทที่ ๓ เป็นแบบผสม ให้ท่านอธิบาย ROE ของต่างประเทศทั้ง ๓ ประเภท และประเภทใดเหมาะสมที่สุดสำหรับ ทร.ไทย (รวมทั้งประเภทอื่น ๆ ที่ท่านเคยพบเห็น)

คำถามที่ ๔ ROE ของ ทร.ไทย

๔.๑ ROE ฉบับปัจจุบันของ ทร. มีความสมบูรณ์หรือไม่ ถ้าไม่ ควรปรับปรุงอย่างไร

๔.๒ จากการที่ ทร. ส่งกำลังไปปฏิบัติการใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกรณีนี้ ทร.ควร กำหนด ROE อย่างไร

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. Rules of Engagement in Maritime Operations (แจกให้แล้ว)

๖.๒. Naval Warfare Publication 1-14 M, THE COMMANDER'S HANDBOOK ON THE LAW OF NAVAL OPERATIONS, Chapter 1 and 2 (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ร่างกฎการใช้กำลังของกองทัพไทย พ.ศ.๒๕๔๕ (แจกให้แล้ว)

หัวข้อวิชา การจัดการองค์การทางทหาร

๑. ความสำคัญ

ในหัวข้อวิชานี้จะมุ่งเน้นในเรื่องการจัดและบทบาทของกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพ ศึกษาหลักนิยมและการจัดการองค์การ เพื่อการรวบรวมที่ต้องนำจุดเด่นของเหล่าทัพต่าง ๆ มาให้เป็นประโยชน์

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ให้มีความเข้าใจการจัดการองค์การทางทหารเพื่อการรวบรวม (การจัดคณะเสนาธิการร่วม และกองบัญชาการร่วม)

๒.๒. วิเคราะห์การจัดการองค์การทางทหารของไทยในการรวบรวม

๓. คำแนะนำ

กฎหมายความมั่นคงแห่งชาติ 1947 (The National Security Act of 1947) ของสหรัฐฯ เป็นกฎหมายแรกที่กำหนดให้มีความเป็นเอกภาพด้านการทหารของสหรัฐฯ โดยจัดตั้งคณะเสนาธิการร่วม (The Joint Chiefs of Staff: JCS) เป็นองค์กรถาวร หลังจากนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยกฎหมายปรับโครงสร้าง ปี 1986 (The Goldwater 3 Nichols DOD Reorganization Act of 1986) ซึ่งมีความมุ่งหมายหลัก ๒ ประการคือ เพื่อลดผลของเหล่าทัพที่มีต่อนโยบายป้องกันประเทศ และปรับปรุงความมีเอกภาพโดยการเพิ่มอำนาจหน้าที่ของ ผบ.กองบัญชาการรวม (The Unified Commander in Chief: CINCS) และมีแผนบัญชาการรวม (The Unified Command Plan: UCP) เป็นกรอบในการปฏิบัติ ตามโครงสร้างการบริหารราชการเพื่อป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบัน บก.ทหารสูงสุดจะอำนวยการยุทธ์ในฐานะกองบัญชาการกองทัพไทย ขณะที่เหล่าทัพมีการจัดการในความควบคุมบังคับบัญชาและการอำนวยการยุทธ์ที่สมบูรณ์ในตัวเอง (ผบ.เหล่าทัพอำนวยการยุทธ์โดยองค์การของเหล่าทัพ)

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารจากผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. “Unclassified Extracts from the Unified Command Plan” (NWC 4033) (แจกให้แล้ว)

๗.๒. การจัดส่วนราชการกระทรวงกลาโหมไทย (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา หลักนิยมและขีดความสามารถของกองทัพบก

๑. ความสำคัญ

ในหัวข้อวิชานี้จะศึกษาถึงขีดความสามารถข้อจำกัด และการจัดกองกำลังรบทางบกตลอดจนแนวความคิดในการใช้กำลัง ทบ. โดยเน้นหนักในเรื่องการปฏิบัติการยุทธวิธีร่วม

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ให้ทราบถึงหลักนิยมของกองทัพบก และความคิดในการใช้กำลัง ทบ. ตลอดจนผลต่อเหล่าทัพอื่นในการปฏิบัติการร่วม/ผสม

๒.๒. ให้ทราบถึงการจัดกำลัง ทบ. ในการสนับสนุนภารกิจ ซึ่งได้รับมอบจาก ผบ.หน่วยรบ

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารจากผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ร่าง ปกร.ทบ.-ทร.๔๕ (ห้องสมุด)

๗.๒. ร่าง ปกร.ทบ.-ทอ.๔๓ (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา หลักนิยมและขีดความสามารถของกองทัพเรือ

๑. ความสำคัญ

การบรรยายในหัวข้อวิชานี้ จะเป็นการทบทวนพื้นฐานความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ หลักนิยม การจัดองค์กรทางยุทธการ ขีดความสามารถและข้อจำกัดต่างๆ ของกองทัพเรือ รวมทั้งการนำขีดความสามารถโดยรวมเข้าต่อเชื่อมกับขีดความสามารถของเหล่าทัพอื่นๆ เพื่อให้ได้ขีดความสามารถรวมที่มีประสิทธิภาพของ กองทัพไทย

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ที่กองทัพเรือได้รับมอบหมาย

๒.๒. ความเข้าใจในหลักนิยมของ ทร. และหลักการพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการจัดองค์กร การจัดยุทธวิธี การฝึกและการใช้กำลังทางเรือ

๒.๓. ความเข้าใจในแนวทางที่ ทร. จะให้การสนับสนุนต่อหลักนิยมและการปฏิบัติการร่วม

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารจากผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ร่าง ปกร.ทบ.-ทร.๔๕ (ห้องสมุด)

๗.๒. ร่าง ปกร.ทร.-ทอ.๔๒ (ห้องสมุด)

๗.๓. หลักนิยมทางทะเลของ ทร. พ.ศ.๒๕๔๕

หัวข้อวิชา หลักนิยมและขีดความสามารถของกองทัพอากาศ

๑. ความสำคัญ

การบรรยายหัวข้อวิชานี้จะเป็นการให้ข้อมูลภาพรวมของหลักนิยมพื้นฐานและขีดความสามารถของกองทัพอากาศ โดยจะเน้นในขีดความสามารถที่จะเสริม และ/หรือสนับสนุนการยุทธ์ร่วม และแนวทางในการใช้กำลังทางอากาศ รวมทั้งบทบาทของ Joint Force Air Component Commander (JFACC) ในการสั่งใช้กำลังทางอากาศในปฏิบัติการระดับยุทธการ และในท้ายที่สุดจะแนะนำถึงการเตรียมกำลังรบในยามสงบเพื่อให้พร้อมที่จะทำสงครามได้ในสถานการณ์เร่งด่วน

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ความเข้าใจในหลักนิยมของกองทัพอากาศ และหลักการสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการจัดองค์กร การฝึก การจัดยุทโธปกรณ์และการสั่งใช้กำลัง

๒.๒. เพื่อให้เข้าใจถึงขีดความสามารถโดยรวมของกองทัพอากาศในปฏิบัติการร่วม/ผสม

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารจากผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ร่าง ปกร.ทบ.-ทร.๔๕ (ห้องสมุด)

๗.๒. ร่าง ปกร.ทร.-ทอ.๔๒ (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา การระดมสรรพกำลังของกองทัพ

๑. ความสำคัญ

ในการบรรยายหัวข้อนี้จะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการระดมสรรพกำลังของชาติ ชี้ความสามารถของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่สามารถให้การสนับสนุนด้านการทหารได้ การระดมสรรพกำลังด้านการส่งกำลังบำรุง ความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี และการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งความสำคัญและจุดประสงค์ของการส่งกำลังบำรุงทางทะเล

๒. ความมุ่งหมาย

- ๒.๑. ความเข้าใจในขีดความสามารถของระบบระดมสรรพกำลังของไทยในสถานการณ์สงคราม
- ๒.๒. ความเข้าใจในขีดความสามารถของหน่วยต่างๆ ที่สังกัดกระทรวงกลาโหมในการสนับสนุนกองทัพ
- ๒.๓. เพื่อให้ทราบถึงแนวความคิดในการใช้ประโยชน์จากศักยภาพขององค์กรต่างๆ ของรัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนการทำสงคราม

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

- ๖.๑. เอกสารจากผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

- ๗.๑. เสถียร คล้ายคลึง, น.อ., การระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร (ห้องสมุด)
- ๗.๒. ชุมพล วิเชียร, พ.อ., การพัฒนาการระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อทหาร (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา ชีตความสามารถของระบบส่งกำลังบำรุงร่วม

๑. ความสำคัญ

การบรรยายในหัวข้อนี้จะมุ่งเน้นในเรื่องแนวความคิดของกระทรวงกลาโหมและกองบัญชาการทหารสูงสุด ในการรวมขีดความสามารถของเหล่าทัพมาใช้ร่วมกัน รวมทั้งแนวทางการปรับปรุงระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพ ตลอดจนข้อผูกพันในการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศและประเทศ พันธมิตร

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรของกองทัพที่สามารถนำมาใช้ในปฏิบัติการยุทธร่วม/ยุทธผสม

๒.๒. ทำให้ทราบถึงขีดความสามารถของส่วนส่งกำลังบำรุง และส่วนสนับสนุนของเหล่าทัพต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ร่วมกันได้

๒.๓. ความเข้าใจในองค์ประกอบของการส่งทางอากาศ การส่งทางเรือ และการสนับสนุนทางบก

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารจากผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. หลักนิยมกองทัพไทยด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม พ.ศ.๒๕๕๒

หัวข้อวิชา หลักการปฏิบัติการรวบรวม

๑. ความสำคัญ

การบรรยายหัวข้อวิชานี้จะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวความคิดในการใช้กำลังทหารทั้ง ๓ มิติ และความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทางยุทธการของหน่วยกำลังและหน่วยสนับสนุน รวมทั้งขอบเขตที่กองทัพของเราจะสามารถทำการยุทธร่วมได้

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ให้ทราบถึงธรรมเนียมการปฏิบัติการของเหล่าทัพต่างๆ เพื่อให้เกิดแนวความคิดพื้นฐานใช้ในการวางแผนปฏิบัติการยุทธร่วม/ยุทธผสมในระดับปฏิบัติการต่อไป

๒.๒. ให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะเป็นอุปสรรค และแนวทางร่วมกันในการแก้ไขอุปสรรคการปฏิบัติการยุทธร่วม/ยุทธผสม

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารจากผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ร่างหลักนิยมกองทัพไทยด้านยุทธการร่วม พ.ศ.๒๕๕๒ (แจกให้แล้ว)

๗.๒. อทร.๘๐๐๕ การปฏิบัติการทางเรือของกองกำลังนาวิกโยธิน (แจกให้แล้ว)

๗.๓. อทร.๘๐๐๖ เอกสารคำแนะนำในการใช้กำลังปฏิบัติการร่วมหลายชาติ (UFM) (แจกให้แล้ว)

หัวข้อวิชา แนวคิดการปฏิบัติการรบรวมของกองทัพบก

๑. ความสำคัญ

การบรรยายในหัวข้อวิชานี้จะมุ่งเน้นในแนวความคิดการใช้กำลังกองทัพบกในปฏิบัติการที่สามารถใช้กำลังจากกองทัพบกเพียงเหล่าทัพเดียวได้ และปฏิบัติการที่ต้องร่วมกับเหล่าทัพอื่นๆ รวมทั้งธรรมชาติของ การรบทางบกที่แตกต่างจากการรบทางทะเลและทางอากาศ ตลอดจนขีดความสามารถและข้อจำกัดของกองทัพบกในการยุทธร่วม

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงแนวความคิดหรือหลักการพื้นฐาน ลักษณะและแผนในการรบทางบก

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารจากผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ร่าง ปกร.ทบ.-ทร.-ทอ.๕๖

หัวข้อวิชา แนวคิดการปฏิบัติการรบรวมของกองทัพเรือ

๑. ความสำคัญ

การบรรยายในหัวข้อวิชานี้จะมุ่งเน้นแนวความคิดในการใช้กำลังกองทัพเรือในปฏิบัติการที่สามารถใช้กำลังจากกองทัพเรือเพียงเหล่าทัพเดียวได้ และปฏิบัติการที่ต้องร่วมกับเหล่าทัพอื่นๆ รวมทั้งธรรมชาติของการรบทางเรือที่แตกต่างจากการรบทางบกและทางอากาศ ตลอดจนขีดความสามารถและข้อจำกัดของกองทัพเรือในการยุทธรบรวม

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงแนวความคิดหรือหลักการพื้นฐาน ลักษณะและแผนงานในการทำสงครามทางเรือ

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารจากผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ร่าง ปกร.ทบ.-ทร.-ทอ.๔๖

หัวข้อวิชา แนวคิดการปฏิบัติการรบรวมของกองทัพอากาศ

๑. ความสำคัญ

การบรรยายในหัวข้อวิชานี้จะมุ่งเน้นแนวความคิดในการใช้กำลังกองทัพอากาศในปฏิบัติการที่สามารถใช้กำลังจากกองทัพอากาศเพียงเหล่าทัพเดียวได้ และปฏิบัติการที่ต้องร่วมกับเหล่าทัพอื่นๆ รวมทั้งธรรมชาติของการรบทางอากาศที่แตกต่างจากการรบทางบกและทางทะเล ตลอดจนขีดความสามารถและข้อจำกัดของกองทัพอากาศในการยุทธร่วม

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงแนวความคิดหรือหลักการพื้นฐาน ลักษณะและแผนงานในการทำสงครามทางอากาศ

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารจากผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ร่าง ปกร.ทบ.-ทร.-ทอ.๔๖

หัวข้อวิชา อภิปรายรวมหลักนิยามและการปฏิบัติการร่วมนของกองทัพไทย

๑. ความสำคัญ

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้ เพื่อมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ทำการอภิปรายในเรื่องหลักนิยามและขีดความสามารถของแต่ละเหล่าทัพ แนวความคิดในการใช้กำลังทหารทั้ง ๓ มิติ และความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ทางยุทธการของหน่วยกำลังและหน่วยสนับสนุน รวมทั้งขอบเขตที่เหล่าทัพต่างๆ ของเราจะสามารถทำการยุทธร่วมกันได้

๒. ความมุ่งหมาย

- ๒.๑. เพื่อให้ทราบความแตกต่างทางแนวความคิดและการปฏิบัติของเหล่าทัพ
- ๒.๒. เพื่อให้ทราบปัจจัยต่างๆ ที่เป็นอุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขในการปฏิบัติการร่วม
- ๒.๓. เพื่อให้ทราบแนวความคิดขั้นต้นในการแก้ปัญหา รวมทั้งแนวความคิดพื้นฐานเพื่อใช้ในการวางแผนปฏิบัติการร่วม

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

แบ่งกลุ่มอภิปรายเป็นคณะ ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

คำถามที่ ๑ ในการปฏิบัติการร่วม อะไรคือประเด็นสำคัญที่ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหาร (ผบ.หน่วยกำลังร่วม) จะต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนปฏิบัติการร่วม

คำถามที่ ๒ การจัดตั้งองค์กรในการบังคับบัญชาและการควบคุมในกองกำลังร่วม จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยอะไรบ้าง

คำถามที่ ๓ ในยามสงบ การเตรียมกำลังเพื่อเข้าร่วมในกองกำลังร่วม จะต้องพิจารณาปัจจัยอะไรบ้างและควรดำเนินการอย่างไร

คำถามที่ ๔ การปฏิบัติการร่วมที่ผ่านมานี้อุดมคติให้บทเรียนอะไรแก่เราบ้างที่จะสามารถนำมาใช้ในการเตรียมการของเราได้

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. ร่างหลักนิยมกองทัพไทยด้านยุทธการร่วม พ.ศ.๒๕๕๒ (แจกให้แล้ว)

๖.๒. หลักนิยมทางทะเลของ ทร. พ.ศ.๒๕๕๕

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. ร่าง ปกร.ทบ.-ทร.-ทอ.๕๖

หัวข้อวิชา เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำการรบ

๑. ความสำคัญ

การบรรยายในหัวข้อวิชานี้ จะมุ่งเน้นถึงคุณลักษณะ ขีดความสามารถ และข้อจำกัดของระบบอำนวยการรบ ระบบอาวุธ และระบบสนับสนุนการรบที่ปัจจุบันมีใช้ราชการอยู่ใน ทร. และในเหล่าทัพอื่นๆ รวมทั้งระบบการป้องกันอาวุธตามแบบและอาวุธนิวเคลียร์ เคมี ชีวะ จากฝ่ายตรงข้าม ตลอดจนพัฒนาการของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการทำสงครามในอนาคต

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อให้ให้นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของระบบอำนวยการรบและระบบอาวุธ รวมทั้งพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการรบในปัจจุบัน ตลอดจนแนวทางการใช้ระบบดังกล่าวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการรบสูงสุด

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารของผู้บรรยาย

๖.๒. กฤษฎา เพ็ญระบิล, พล.ร.ต., การพัฒนากำลังอำนาจด้านเทคโนโลยีทางทหารกับกองทัพไทยในทศวรรษหน้า (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Network Centric Warfare (Alberts, Gnstka & Stein, 1997)

๗.๒. Effects Based : Operations (Smith, 2003)

๗.๓. Shock & Awe : Achieving Rapid Dominance (Ullman & Wade, 1996)

หัวข้อวิชา สงครามข้อมูลข่าวสาร

๑. ความสำคัญ

การบรรยายในหัวข้อวิชานี้จะเป็นการนำเสนอการนำเอาเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการปฏิบัติการทางทหาร รวมทั้งความสัมพันธ์กับการควบคุมบังคับบัญชาทางทหาร ตลอดจนการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในกองทัพไทย นอกจากนี้แล้วจะได้กล่าวถึงพื้นฐานของสงครามข้อมูลข่าวสารที่กองทัพไทยจะต้องเผชิญในอนาคตด้วย

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารที่สามารถนำมาใช้ในระดับยุทธการ และระดับยุทธศาสตร์ได้ โดยเฉพาะในรูปแบบของข่าวกรองและการควบคุมบังคับบัญชา

๒.๒. เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มของรูปแบบของสงครามข้อมูลข่าวสารในอนาคต

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารของผู้บรรยาย

๖.๒. What is Information Warfare (Libicki, 1995)

๖.๓. Defensive Information Warfare (Alberts, 1996)

๖.๔. Information Warfare and International Law (Greenberg, Goodman, 8 Seo Hou, 1998)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. A Research Paper Presented to the Directorate of Research Air Command and Staff College, "Information Warfare: Planning the Campaign." (แจกให้แล้ว)

๗.๒. Rattary, Greg., Strategic Warfare in Cyberspace. (ห้องสมุด)

- ๗.๓. Campen, Alan D. Cyberwar (ห้องสมุด)
- ๗.๔. What is Information Warfare (Libicki, 1995)
- ๗.๕. Defensive Information Warfare (Alberts, 1996)
- ๗.๖. Target Bosnia : Integrating Information Activities in Pance Operation
- ๗.๗. Effects Based : Operations (Smith, 2003)
- ๗.๘. Information Warfare and International Law (Greenberg, Goodman, 8 Seo Hou, 1998)

หัวข้อวิชา เทคโนโลยีอวกาศ

๑. ความสำคัญ

การบรรยายในหัวข้อวิชานี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ในการปฏิบัติการทางทหาร ตลอดจนการนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ในกองทัพไทย

๒. ความมุ่งหมาย

ทราบถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอวกาศที่สามารถนำมาใช้ในระดัรบยุทธ์การและระดับยุทธศาสตร์ได้

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารของผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Headquarters Dept. of the Army, Space Support to the Army Operations. FM100-18 (แจกให้แล้ว)

หัวข้อวิชา ระบบบังคับบัญชา ควบคุมและสั่งการ (C⁴I)

๑. ความสำคัญ

การบรรยายในหัวข้อวิชานี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการจัดระบบสื่อสาร การบังคับบัญชาและการควบคุม ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ของกองทัพเรือในปัจจุบัน อุปสรรคข้อขัดข้องและแนวทางการพัฒนาในอนาคต รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาระบบ C⁴I ของกองทัพไทยในภาพรวม

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระบบสื่อสาร การบังคับบัญชาและการควบคุม ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ของกองทัพเรือที่มีใช้ราชการอยู่ในปัจจุบัน

๒.๒. ทราบแนวทางในการพัฒนาระบบ C⁴I ของกองทัพเรือในอนาคต

๒.๓. ทราบแนวทางในการต่อเชื่อมระบบ C⁴I ของแต่ละเหล่าทัพเข้าเป็นระบบรวมของกองทัพไทย

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

ฟังบรรยาย ๒ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารของผู้บรรยาย

๖.๒. Dominant Battlespace knowledge (Johnson & Libicki, 1996)

๖.๓. Network Centric Warfare (Alberts, Garstka, Stein, 1999)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Doctrine for Command Control Communications and Computer (C⁴) System Support to Joint Operations (ห้องสมุด)

๗.๒. Dominant Battlespace knowledge (Johnson & Libicki, 1996)

๗.๓. Network Centric Warfare (Alberts, Garstka, Stein, 1999)

๗.๔. Lesson From Kosowo : The KFOR Experience (Wents, 2002)

หัวข้อวิชา อภิปรายเทคโนโลยีทางทหาร

๑. ความสำคัญ

การอภิปรายในหัวข้อวิชานี้ จะเป็นการนำข้อมูลที่นักศึกษาได้รับจากการฟังบรรยายในหัวข้อวิชาเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำการรบ เทคโนโลยีอวกาศและข้อมูลข่าวสาร และระบบ C⁴I มาใช้ในการถกแถลงเพื่อวิเคราะห์ถึงขีดความสามารถที่แท้จริงของกองทัพไทยในปัจจุบัน อุปสรรค ข้อขัดข้องและแนวทางในการพัฒนา รวมทั้งผลของเทคโนโลยีที่จะมีต่อรูปแบบของปฏิบัติการทางทหารในอนาคต

๒. ความมุ่งหมาย

- ๒.๑. ทราบถึงความสัมพันธ์ของหลักนิยมทางทหาร การจัดองค์กรทางทหารและเทคโนโลยีทางทหาร
- ๒.๒. ทราบถึงแนวโน้มของการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในปฏิบัติการทางทหารในอนาคต

๓. คำแนะนำ

ไม่มี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

แบ่งกลุ่มอภิปรายเป็นคณะ ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

คำถามที่ ๑ หลักนิยมทางทหาร การจัดองค์กรทางทหารและเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

คำถามที่ ๒ การที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในปฏิบัติการรบ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อลดความสูญเสียของกำลังพลและความรวดเร็ว เด็ดขาดในการทำสงครามนั้น ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณต้องหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ ๓ เทคโนโลยีทางทหารในปัจจุบัน และเสรีภาพในการปฏิบัติ (Freedom of Action) ของผู้บังคับบัญชาในสนามรบควรมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

คำถามที่ ๔ การที่จีนยังคงมีความล้าหลังในเทคโนโลยีทางทหารเมื่อเปรียบเทียบกับสหรัฐฯ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าสหรัฐฯ มองว่าจีนจะเป็นภัยคุกคามในศตวรรษที่ ๒๑ จากสถานการณ์ดังกล่าวจีนได้พัฒนาเทคโนโลยีทางทหารอย่างไรบ้างเพื่อรับมือกับสหรัฐฯ และการพัฒนาดังกล่าวมีผลกระทบต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ ๕ จากความแตกต่างของเทคโนโลยีทางทหารระหว่างสหรัฐฯ กับชาติพันธมิตรหรือชาติอื่นๆ ที่จะร่วมกับสหรัฐฯ ทำการรบ โดยความแตกต่างนั้นในวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่เป็นพันธมิตรกับสหรัฐฯ ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณไทยควรมีจุดยืนในการนำเทคโนโลยีทางทหารใหม่ๆ ของสหรัฐฯ เข้ามาใช้ในกองทัพไทยอย่างไร จุดยืนดังกล่าวมีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. เอกสารของผู้บรรยายหัวข้อวิชาเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำการรบ เทคโนโลยีอวกาศและ ข้อมูลข่าวสาร และระบบ C⁴I ที่ผ่านมา

๖.๒. Anderson and pierce, "Leaving the Technocratic Tunnel" (NWC 2126) (แจกให้แล้ว)

๖.๓. Network Centric Warfare (Alberts, Garstka, Stein, 1999)

๖.๔. Shock & Awe : Achieving Rapid Dominance (Ullman & Wade, 1976)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. A Research Paper Presented to the Directorate of Research Air Command and Staff College. "Information Warfare: Planning the Campaign." (แจกให้แล้ว)

๗.๒. Rattary, Greg., Strategic Warfare in Cyberspace. (ห้องสมุด)

๗.๓. Campen, Alan D., Cyber war (ห้องสมุด)

๗.๔. Headquarter Dept. of the Army, Space Support to the Army Operations. FM100-18 (แจกให้แล้ว)

๗.๕. Doctrine for Command Control Communications and Computer (C⁴) System Support to Joint Operations (ห้องสมุด)

ตอนที่ ๓

การปฏิบัติการทางทหารในเวลาสงบ

๑. ความสำคัญ

การศึกษาในตอนที่ ๓ นี้จะมุ่งเน้นในปฏิบัติการทางทหารในระดับล่างสุดของขอบเขตการใช้กำลังทหาร หัวข้อวิชาต่างๆ ทั้ง ๓ หัวข้อที่ท่านจะศึกษาต่อไปนี้จะช่วยเหลือในการพัฒนาความรู้และความชำนาญของท่านในการวางแผนปฏิบัติการทางทหารและการใช้กำลังทหารปฏิบัติการในยามสงบหรือเมื่อเกิดข้อขัดแย้งระดับต่ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อสิ้นสุดการศึกษาในตอนวิชานี้แล้ว ท่านควรมีขีดความสามารถในการตีความวัตถุประสงค์ทางการเมืองออกมาในรูปของวัตถุประสงค์ทางทหารเพื่อใช้ในปฏิบัติการทางทหารในเวลาสงบได้ต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ความเข้าใจในปฏิบัติการร่วมของเหล่าทัพ และปฏิบัติการผสมนานาชาติในปฏิบัติการทางทหารระดับล่างสุดของขอบเขตการใช้กำลังทหาร ว่าจะมีส่วนสนับสนุนยุทธศาสตร์ทหารและยุทธศาสตร์ชาติอย่างไร

๒.๒. ทราบถึงผลกระทบต่อบทบาทและภารกิจของแต่ละเหล่าทัพในปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม (MOOTW)

๒.๓. สามารถประยุกต์ใช้หลักนิยมและหลักการสงครามที่เกี่ยวข้องใน MOOTW ได้

๒.๔. เข้าใจถึงผลกระทบของปัจจัยต่างๆ ด้านการเมืองที่มีต่อการเลือกวัตถุประสงค์ทางทหาร

๒.๕. สามารถตีความวัตถุประสงค์ทางการเมืองออกมาเป็นวัตถุประสงค์ทางทหารใน MOOTW ได้

๒.๖. เข้าใจถึงคุณภาพเอกลักษณ์ของกำลังทางเรือที่จะใช้ใน MOOTW

๒.๗. ให้สามารถประยุกต์ใช้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพิจารณาการเลือกใช้กำลังทางทหารที่เหมาะสม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางการทูต

๒.๘. เข้าใจถึงการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ และนำเอา MOOTW มาประยุกต์ใช้ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

๓. คำแนะนำ

เอกสารที่จำเป็นต้องอ่านและเอกสารอ่านเสริมที่เสนอแนะในแต่ละหัวข้อวิชาเป็นเพียงความรู้พื้นฐานที่มีความจำเป็นในการศึกษาและการอภิปราย ถกแถลงเท่านั้น ประสบการณ์การทำงานของนายทหารนักเรียน ตลอดจนการศึกษาเอกสารอื่นที่นอกเหนือจากนี้จะช่วยให้การอภิปราย ถกแถลงมีความกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

หัวข้อวิชา ปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม
(Military Operations Other Than War)

๑. ความสำคัญ

จากการที่ภารกิจของกระทรวงกลาโหม กำหนดให้มีหน้าที่ในการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร การพัฒนาประเทศ และการรักษาผลประโยชน์ของชาติตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้การใช้กำลังทหารในการปฏิบัติการตามหน้าที่นั้น มีความกว้างขวาง ขยายขอบเขตออกไปเป็นอันมาก รวมทั้งปฏิบัติการที่นอกเหนือจากการทำสงคราม (Military Operations Other Than War: MOOTW) ที่อาจจะได้รับคำสั่งจากรัฐบาลให้ไปปฏิบัติการนอกประเทศในภารกิจที่ไม่ใช่การสู้รบโดยตรงด้วย

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑ เพื่อให้ทราบขอบเขตของการปฏิบัติการทางทหาร

๒.๒ เพื่อให้ทำการตรวจสอบและอธิบายถึงลักษณะอันหลากหลายของการปฏิบัติการที่เกือบถึงขั้นการทำสงคราม ซึ่งรัฐบาลอาจสั่งการการใช้กำลังเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ

๒.๒ เพื่อตรวจสอบหลักการสงคราม (Principles of War) ที่สามารถนำมาใช้กับปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงครามได้

๓. คำแนะนำ

การใช้กำลังทหารโดยปกติแล้วมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเอกราชและความมั่นคงของชาติ โดยการสู้รบตั้งแต่ระดับปฏิบัติการทางยุทธวิธีไปจนถึงขั้นการทำสงคราม นอกจากนั้นแล้วกำลังทหารยังมีการนำมาใช้ในภารกิจอื่นได้อีก อาทิ การแสดงกำลัง (Presence) การบีบบังคับ (Coercive) การช่วยเหลือด้านความมั่นคง (Security Assistance) การต่อต้านการก่อความไม่สงบ (Counterinsurgency) การต่อต้านการก่อการร้าย (Combating Terrorism) การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ (Peace Operations) การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Assistance) การต่อต้านยาเสพติด (Counter Drug Operations) การสนับสนุนหน่วยงานอื่นๆ ในการพัฒนาประเทศ และการป้องกัน - บรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

บรรยาย ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

คำถามที่ ๑ วัตถุประสงค์ทางการเมือง MOOTW แตกต่างจากวัตถุประสงค์ทางการเมืองของปฏิบัติการทางทหารในกรณีเกิดข้อขัดแย้งขนาดใหญ่ระหว่างรัฐอย่างไร

คำถามที่ ๒ จากคำถามที่ว่า “สภาวะแวดล้อมในการปฏิบัติของ MOOTW มีความเปราะบางมากกว่าในสนามรบ” ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำถามที่ ๓ องค์ประกอบของยุทธศิลป์ อะไรบ้างที่สามารถประยุกต์ใช้ได้กับ MOOTW

คำถามที่ ๔ มีข้อแตกต่างหรือไม่ในการฝึกทหารเพื่อเตรียมทำสงครามกับการเตรียมการเพื่อ MOOTW

คำถามที่ ๕ หลักการสงครามที่ใช้ใน MOOTW มีข้อแตกต่างอย่างไรกับหลักการสงครามในปฏิบัติการรบโดยทั่วไป

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. คำรณ พิสนเทศยุทธการ, น.อ., เสินส์ ทั้งสุบุตร, น.อ., การปฏิบัติการทางทหารที่นอกเหนือจากการทำสงคราม (แจกให้แล้ว)

๖.๒. อทร.๘๐๐๓ หลักนิยมสำหรับการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม (แจกให้แล้ว)

๖.๓. Operations Other Than War (Alberts & Hayes, 1995)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Joint Doctrine for Military Operations Other Than War, Joint Pub 3-07, June 1995 (แจกให้แล้ว)

๗.๒. Structuring The ADF for UN. Operations: Change and Resistance (แจกให้แล้ว)

๗.๓. ภาณุ บุญยะวิโรจ, น.อ., ตำรา “ยุทธศิลป์.....ศิลปะของการทหาร” (แจกให้แล้ว)

๗.๔. Confrontation Analysis : How to Win Operations Other than War (Howard, 1999)

๗.๕. Interagency and Political-Military Dimension of Peace Operations : Haiti - A case study (Hayes & Wheatley, 1996)

๗.๖. Operations Other Than War (Alberts & Hayes, 1995)

หัวข้อวิชา อภิปรายปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม
(Military Operations Other Than War)

๑. ความสำคัญ

จากการที่ท่านได้ศึกษาการปฏิบัติการที่นอกเหนือจากการทำสงครามมาก่อนหน้าแล้ว ให้นำความรู้ดังกล่าว มาใช้ในอภิปรายในประเด็นของความจำเป็นในการเข้าร่วม ผลประโยชน์ที่ได้รับ แนวทางและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติการของทหารในลักษณะที่แตกต่างไปจากการปฏิบัติในสนามรบ

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. เพื่อให้ทราบขอบเขตของการปฏิบัติการทางทหาร

๒.๒. เพื่อให้ทำการตรวจสอบและอภิปรายถึงลักษณะอันหลากหลายของการปฏิบัติการที่เกือบถึงขั้นการทำสงคราม ซึ่งรัฐบาลอาจสั่งการการใช้กำลังเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ

๒.๓. เพื่อตรวจสอบหลักการสงคราม (Principles of War) ที่สามารถนำมาใช้กับปฏิบัติการทางทหาร นอกเหนือจากการทำสงครามได้

๒.๔. เพื่อให้อภิปรายถึงความเหมาะสม ความยากลำบาก และความมีประสิทธิภาพในการใช้กำลังทหารใน MOOTW

๓. คำแนะนำ

การใช้กำลังทหารโดยปกติแล้วมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเอกราชและความมั่นคงของชาติ โดยการสู้รบตั้งแต่ระดับปฏิบัติการทางยุทธวิธีไปจนถึงขั้นการทำสงคราม นอกจากนั้นแล้วกำลังทหารยังมีการนำมาใช้ในภารกิจอื่นได้อีก อาทิ การแสดงกำลัง (Presence) การบีบบังคับ (Coercive) การช่วยเหลือด้านความมั่นคง (Security Assistance) การต่อต้านการก่อความไม่สงบ (Counterinsurgency) การต่อต้านการก่อการร้าย (Combating Terrorism) การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ (Peace Operations) การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Assistance) การต่อต้านยาเสพติด (Counter Drug Operations) การสนับสนุนหน่วยงานอื่นๆ ในการพัฒนาประเทศ และการป้องกัน - บรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น

ในปัจจุบันการก่อการร้ายประเภทต่างๆ อันเนื่องมาจากการขัดแย้งของวัตถุประสงค์ทางการเมือง ศาสนา หรือ ลัทธิความเชื่อ มีการแพร่ขยายไปทั่วทุกมุมโลก จนในบางครั้งการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตามปกติไม่สามารถเข้าแก้ปัญหาได้ จึงต้องพึ่งพาการปฏิบัติการของทหารเพื่อธำรงไว้ซึ่งความสงบและความมั่นคง ของชาติหรือของภูมิภาค

สำหรับการปฏิบัติการต่อสู้กับลัทธิก่อการร้ายนั้น จะประกอบด้วยภารกิจ ๒ ประการ คือ การกระทำการโจมตีต่อผู้ก่อการร้ายและการป้องกันตนเองจากการถูกโจมตีโดยผู้ก่อการร้าย ซึ่งการปฏิบัติจะมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามจะต้องคำนึงถึงแง่ของกฎหมายและผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนอยู่เสมอ อีกทั้งการปฏิบัติในแต่ละ

พื้นที่ที่จะมีความแตกต่างกันตามสภาพของสังคม ความซับซ้อนของปัญหา และกำลังที่จะเข้ามาร่วมเป็นหน่วยปฏิบัติการ ซึ่งจะต้องมีการประสานงานกันอย่างดี

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

แบ่งกลุ่มอภิปรายเป็นคณะ ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

หัวข้อในการอภิปรายจะแจกจ่ายภายหลัง

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. คำารณ พิสนธ์ยุทธการ, น.อ., เสนิส ทังสุบุตร, น.อ., การปฏิบัติการทางทหารที่นอกเหนือจากการทำสงคราม (แจกให้แล้ว)

๖.๒. อทร.๘๐๐๓ หลักนิยมสำหรับการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. Joint Doctrine for Military Operations Other Than War, Joint Pub 3-07, June 1995 (แจกให้แล้ว)

๗.๒. Structuring The ADF for UN. Operations: Change and Resistance (แจกให้แล้ว)

๗.๓. ภาณุ บุญยะวิโรจ, น.อ., ตำรา “ยุทธศิลป์.....ศิลปะของการทหาร” (แจกให้แล้ว)

๗.๔. Confrontation Analysis : How to Win Operations Other than War (Howard, 1999)

๗.๕. Interagency and Political-Military Dimension of Peace Operations : Haiti - A case study (Hayes & Wheatley, 1996)

๗.๖. Operations Other Than War (Alberts & Hayes, 1995)

หัวข้อวิชา การดำเนินการทางการทูตกับการใช้กำลังทางทหาร
(Diplomacy and Military Forces)

๑. ความสำคัญ

การปฏิบัติการใดๆ เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ของชาติ จะต้องมีดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ในหลายๆ ทาง ทั้งการดำเนินการทางการทูตและการใช้กำลังทางทหาร ซึ่งถือเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายหรือยุทธศาสตร์ชาติ การอภิปรายในหัวข้อนี้จะเน้นในประเด็นของการปฏิบัติร่วมกันระหว่างทางการทูต การเจรจาต่อรอง และการปฏิบัติการทางทหาร ตั้งแต่ขั้นการแสดงกำลัง การป้องปราม หรือการใช้กำลังเข้าบีบบังคับ ทั้งหมดนี้จะต้องมีการควบคุมขอบเขตของการปฏิบัติโดยใกล้ชิด เพื่อให้อยู่ในกรอบของการบรรลุวัตถุประสงค์ และป้องกันเหตุการณ์ขยายตัว

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑. ให้เข้าใจถึงความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างการทูต และการใช้กำลังทางทหารเพื่อการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Strategy, NSS.) โดยการป้องปราม หรือ การใช้กำลังบีบบังคับ

๒.๒. ให้สามารถประยุกต์ใช้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับช่วยในการพิจารณาการเลือกใช้กำลังทางทหารที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการทูต

๓. คำแนะนำ

สถานการณ์โลกในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ชี้ให้เห็นว่าการใช้กำลังทางทหารเข้าปฏิบัติการ ในลักษณะการทำสงคราม เพื่อแย่งยึดดินแดนหรือเพื่อช่วงชิงผลประโยชน์โดยเปิดเผย มีความเป็นไปได้บ้าง แต่ปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประเทศยังเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ จึงต้องอาศัยการดำเนินการทางการทูตและการทหารเข้าแก้ปัญหาควบคู่กันไป สำหรับลักษณะของการคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ มักจะแสดงออกมาในลักษณะของการแทรกแซง การจำกัดสิทธิ และการเอาเปรียบ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์เกื้อกูลต่อพลังอำนาจของชาติ ผู้กระทำ และบ่อนทำลายพลังอำนาจของชาติคู่กรณี ดังนั้นการดำเนินการเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติจึงต้องเพิ่มรูปแบบของการดำเนินการให้ครอบคลุมทุกสาขา และส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

บรรยาย ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

ไม่มี

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑. Nathan, “The Rise and Decline of Coercive Statecraft,” (NWC 3027) (แจกให้แล้ว)

๖.๒. The Responsibility To Protect : Report of the International Commission on Intervention and State Sovereignty.

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑. อาดัม วัตสัน, การทูต (ห้องสมุด)

๗.๒. อรุณ ภาณุพงศ์, ดร., การทูตและการระหว่างประเทศ (ห้องสมุด)

หัวข้อวิชา อภิปรายการดำเนินการทางการทูตกับการใช้กำลังทางทหาร
(Diplomacy and Military Forces)

๑. ความสำคัญ

การปฏิบัติการใดๆ เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ของชาติ จะต้องมีการดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ในหลายๆ ทาง ทั้งการดำเนินการทางการทูตและการใช้กำลังทางทหาร ซึ่งถือเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายหรือยุทธศาสตร์ชาติ การอภิปรายในหัวข้อนี้จะเน้นในประเด็นของการปฏิบัติร่วมกันระหว่างการดำเนินการทางการทูต การเจรจาต่อรอง และการปฏิบัติการทางทหาร ตั้งแต่ขั้นการแสดงกำลัง การป้องปราม หรือการใช้กำลังเข้าบีบบังคับ ทั้งหมดนี้จะต้องมีการควบคุมขอบเขตของปฏิบัติการโดยใกล้ชิด เพื่อให้อยู่ในกรอบของการบรรลุวัตถุประสงค์ และป้องกันเหตุการณ์ขยายตัว

๒. ความมุ่งหมาย

๓.๓. ให้เข้าใจถึงความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างการทูต และการใช้กำลังทางทหารเพื่อการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Strategy, NSS.) โดยการป้องปราม หรือ การใช้กำลังบีบบังคับ

๓.๔. ให้สามารถประยุกต์ใช้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับช่วยในการพิจารณาการเลือกใช้กำลังทหารที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการทูต

๓. คำแนะนำ

สถานการณ์โลกในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ชี้ให้เห็นว่าการใช้กำลังทางทหารเข้าปฏิบัติการ ในลักษณะการทำสงคราม เพื่อแย่งยึดดินแดนหรือเพื่อช่วงชิงผลประโยชน์โดยเปิดเผย มีความเป็นไปได้น้อย แต่ปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประเทศยังเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ จึงต้องอาศัยการดำเนินการทางการทูตและการทหารเข้าแก้ปัญหาควบคู่กันไป สำหรับลักษณะของการคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ มักจะแสดงออกมาในลักษณะของการแทรกแซง การจำกัดสิทธิ และการเอาเปรียบ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์แก่อุปถัมภ์อำนาจของชาติ ผู้กระทำ และบ่อนทำลายพลังอำนาจของชาติคู่กรณี ดังนั้นการดำเนินการเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติจึงต้องเพิ่มรูปแบบของการดำเนินการให้ครอบคลุมทุกสาขา และส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม

ตัวอย่างของนานาชาติในการใช้การทหารและการเมืองระหว่างประเทศลักษณะการเจรจาต่อรองหรือการแสดงกำลังเพื่อผลทางการทูตมักจะมีให้เห็นอยู่เสมอ เช่น การแสดงกำลังทางเรือของสหรัฐฯ เพื่อป้องปรามสถานการณ์ความรุนแรงในกรณีจีนแผ่นดินใหญ่ใช้กำลังรุกรานเกาะไต้หวัน หรือการแสดงกำลังในอ่าวเปอร์เซียเพื่อกดดันต่อพฤติกรรมของอิรัก เป็นต้น สำหรับประเทศไทยหรือประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคก็ใช้การแสดงกำลังทางทหารเพื่อรักษาสันติภาพควบคู่ไปกับการดำเนินการทางการทูตเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้ง และรักษาผลประโยชน์ของชาติในหลายกรณีเช่นกัน

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

แบ่งกลุ่มอภิปรายเป็นคณะ ๔ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

คำถามที่ ๑ แนวความคิดในการใช้กำลังทางทหาร เพื่อป้องปรามและบีบบังคับเพื่อผลทางด้านทหารกับการควบคุมอัตราเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากลักษณะของการใช้กำลังที่ชาติคู่กรณีอาจมองเห็นเป็นการคุกคาม มีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีปัจจัยอะไรบ้างต้องคำนึงถึง

คำถามที่ ๒ ปัจจัยอะไรบ้างที่จำเป็นต่อการสร้างอิทธิพล เพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามตระหนักว่าการใช้กำลังทางทหารควบคู่ไปกับการทูตของฝ่ายเรา จะมีผลคุกคามอย่างจริงจัง

คำถามที่ ๓ จงอธิบายถึงความสำคัญของถ้อยแถลงวัตถุประสงค์ในบั้นปลายทางการเมือง (End state) ที่มีต่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายและถ้อยแถลงที่ดีควรมีลักษณะเช่นใด

คำถามที่ ๔ ปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการเลือกประเภทของกำลังรบและวิธีใช้กำลังทางทหารปฏิบัติการควบคู่ไปกับการทูต

คำถามที่ ๕ ในกรณีที่ฝ่ายตรงข้ามได้ขยายสถานการณ์เผชิญหน้าโดยใช้กำลังทหาร ไม่ว่าจะนำไปโดยอุบัติเหตุหรือเป็นไปตามแผนก็ตาม ฝ่ายที่ใช้กำลังทหารเพื่อการป้องปรามหรือบีบบังคับ มีวิธีการใดบ้างที่สามารถใช้ปรามฝ่ายตรงข้ามให้ตระหนักถึงผลเสียที่จะตามมาได้บ้าง

๖. เอกสารที่ต้องอ่าน (Required Reading)

๖.๑ Nathan, "The Rise and Decline of Coercive Statecraft," (NWC 3027) (แจกให้แล้ว)

๗. เอกสารอ่านเสริม (Supplementary Reading)

๗.๑ อาดัม วอตสัน, การทูต (ห้องสมุด)

๗.๒ อรุณ ภาณุพงศ์, ดร., การทูตและการระหว่างประเทศ (ห้องสมุด)